

VĖLUS PRAREGĖJIMAS SAMPROTAVIMAI APIE KOMUNISTŲ NENORĄ TAIKYTIS

Vytautas Meškauskas

Kai paimi paskaityti kokių 'liberalų' amerikiečių komentatorių, visados gali tikėtis kibi-ro paplavų ant savakrašto. Negalima sakyti, kad jie visados būtų neteisingi, tačiau iš kitos pusės Amerika turi pakankamai priešų ir talka jiems vargu ar turi kokios prasmės, nebent norėtų savo krašto prazūties. Už tat malonią staigmeną padarė New York Times redaktoriaus James Reston užpereito pirmadienio samprotavimai apie Vietnamo karą ir taikos derybas.

"Daugiausiai kas stebina -- rašė jis -- yra tai, kad priešas nepriima prezidento Nixono taikos sąlygų... Prezidentas sakė norįs visų politinių elementų dalyvavimo laisvuose rinkimuose, įskaitant ir komunistus, ir pasižadėjo priimti 'kiekvieną vyriausybę, kuri išplauktų iš Pietų Vietnamo gyventojų laisvo pasirinkimo'."

Jei dabar būtų sudarytos paliaubos, aiškina toliau Restonas, Ho Čimino prestižas labai pakiltų, tuo tarpu Saigono vyriausybės kristų. Už tat Saigono vyriausybės ir daugelio Amerikos generolų nuomone, Nixono pasiūlymai esą vertinami neigiamai, kaip vedą prie užmaskuoto Amerikos pralaimėjimo. Syki amerikiečiai iš Vietnamo pasitrauktų,

jie tikrai dar kartą nekriūtų.

Dėl viso to, taika Vietname žada komunistams didesnę laimėjimą negu karas. Kodėl tad Hanojus su ja nesutinka? Ar dėl to, kad jis negali patikėti, kad amerikiečiai, pakloję 35.000 gyvybių ir po 30 milijonų dolerių į metus, iš tikro norėtų pasitraukti nieko nepesę. Bet -- teigia Restonas -- prezidentas iš tikro yra tam pasiryžęs.

"Nelaimėi -- samprotauja toliau Restonas -- Hanojus yra taip blo-bai informuotas apie Ameriką, kad yra pasiryžęs siekti varyti Amerikos paniekimo politiką (a policy of humiliation), ir tai sukelia pavojų, nes jei Hanojus bandytų laimėti karo laukę, situacija gali tapti sunkiai kontroliuojama".

Nixono administracija esanti pasiryžusi pasitraukti tokiomis sąlygomis, kurios nepakenktų Hanojui, tuo tarpu Hanojus reikalauja tokių sąlygų, kurios paniektų Ameriką.

Žodžiu, Restonas negali suprasti, kodėl Hanojus nepriima sąlygų, kurios yra ne tik garbingas kompromisas, bet ir duoda gerą šansą Hanojui pasiekti savo politinius tikslus. Vietoje to jis nori nužeminti prezidentą, sukuo jis, Nixonas, niekad negalės sutikti.

Toks, nors ir vėlus

BIRŽELIS

Prieš trisdešimt metų Sovietų Sąjunga susitarė su nacių Vokietija pasidalyti Rytų Europos valstybių teritorijomis, ir Raudonoji Armija netrukus okupavo Lietuvą, o Kremlius čia tuoju pat pastatė savo okupacinę valdžią. Tai ryški agresija, kurios sovietai negali paneigti ir nusišėti nuo laisvojo pasaulio akių: Ji įrašyta juodžiausiai į pasaulio istoriją.

Sovietų Sąjunga nusavindama ūkius, namus, imones, santaupas, religinių bendruomenių maldos namus ir jų turtus, paneigdamą pagrindines laisves ir teises, tuoju griebėsi persekioti ir naikinti Lietuvos gyventojus. Nekalti žmonės buvo suimami, kalinami, žiauriai tardomi, tremiami ir žudomi.

Lietuvių tautos naikinimas tęsėsi ištisus metus, kol tarp abiejų santarvininkų prasidėjo karas. Vien tik 1941 m. birželio 14-15 dienomis buvo suimta daugiau kaip 34.000 gyventojų ir ištremta į Sibirą. Rusiškojo bolševizmo siautėjimas, jo žiaurybės, įvykdytos Lietuvoje, buvo vienos žiauriausių žmonijos istorijoje. Sovietų Sąjunga, 1944 m. vėl okupavusi Lietuvą, dar su didesniu įnirtimu sunaikino apie 400 tūkstančių nekaltų tautos aukų.

MIELIEJI LIETUVIAI! Su didele širdgėla ir giliu liūdesiu prisimindami okupanto žiaurumus, labai pagarbiai minime 1941 m. tautos sukilimą, nors ir trumpam atstačiusi Lietuvos nepriklausomybę, ir 1944-1952 m. visuotinę ginkluotą pasipriešinimą, siekusį vėl atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

Todėl lenkdami galvas sovietinio genocido aukoms ir žuvusiems kovoje už tautos laisvę pagerbti, visi kaip vienas ryžkimės kovai su okupantu, kad veikiau lietuvių tauta atstatytų valstybinę nepriklausomybę.

Siekimas tautos laisvės ir kova dėl jos teigia mus visus bendran Lietuvos laisvinimo darban.

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO
KOMITETAS

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS PER 20 METŲ NUEITAS KELIAS

EMILIJOS ČEKIENĖS ŽODIS SUKAKTUVINIAME ALT S-gos SEIME

ALTS-gos prieš dvidešimt metų įsikūrimas nebuvo atsitiktinis įvykis, bet daugelio Amerikos lietuvių ilgų metų nepalaužiamo ryžto,

praregėjimas duoda vilties, kad ir Restonas kada nors supras, jog karas Vietname nėra vien kivirčas tarp Washingtono ir Hanojaus, bet kad Maskva ir Pekinas nori tą konfliktą išnaudoti Amerikos pažeminimui. Žinia, Amerikos pažeminimas labai praverstų Hanojui, bet nemažiau ji reikalingas ir abiem komunistiniams milžinams -- Sovietijai ir Kinijai, kurie turi daug vidaus problemų, kurių sprendimui Amerikos nužeminimas ir paniekinimas galėtų tik padėti.

(Nukelta į 2 psl.)

sunkaus visuomeninio darbo ir pasišventimo Lietuvai išryškinimas, kada 1948 m. buvo pradėti pasitarimai sujungti iki tol veikusią 1941 metais prezidento Antano Smetonos pasiūlymu įsteigtą Lietuvai Vaduoti Sąjungą taip pat atskirai veikusią, panašius tikslų siekusią Amerikos Lietuvių Misiją ir Lietuvių Tautininkų Centrą.

Tos trys tautinės minties organizacijos nors ir atskirai dirbdamos atliko eilę didelių darbų. Vien šviesaus atminimo adv. Antano Olio pastangomis jo vadovaujama Amerikos Lietuvių Misija suorganizavo sąskrydžius Washingtone, rezoliucijas kongrese, peticijas Baltuose Rūmuose, žygius Valstybės Departamente, žygius Jungtinių Tautų Seime

San Francisco mieste, Kalifornijoje ir daug kitų mažesnių darbų iki tos pačios minties, tų pačių tikslų siekiančias organizacijas buvo nutarta sujungti į vieną dar didesniame sustiprinimui, kada tautinė srovė įstojo lygiateisiu nariu į Amerikos Lietuvių Tarybą.

To susijungimo iškilmingas Seimas įvyko 1949 m. gegužės 22 dieną New Yorker viešbutyje, kur buvo manyta ir ši 20 metų sukaktuvinių seimą ruošti, bet... laikas nestovi vietoje. Kartus šiuo seimu ir mes naujieji ateiviai švenčiame tą pačią sukaktį nuo atvykimo į šį kraštą ir mums tas laikas atrodo toks trumpas, lyg vakar išlipę į to naujo pasaulio krantus, jei veidrodys mums neprimintų veidų ir žymų, sidabru

(Nukelta į 3 psl.)

VIRŠUJE: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sukaktuvinio seimo, įvykusio New Yorke gegužės 30 ir 31 d. garbės prezidentas, kalbą seimui atidaręs rengimo komisijos pirmininkas dr. A. Budreckis. Prie garbės stalo sėdi iš kairės: ALTS-gos valdybos narys K. Pocius, Balforo pirm. kun. Martinkus, ALT pirm. E. Bartkus, LNF pirm. E. Čekienė, Lietuvos gen. konsulas New Yorke A. Simutis, seimo rengimo komisijos pirmininkas dr. A. Budreckis, ALT S-gos pirmininkas T. Blinstrubas, VLIKO pirmininkas dr. J.K. Valiūnas, ALTS-gos valdybos nariai B. Paplėnienė, V. Mažeika ir M. Valiūnėnas.

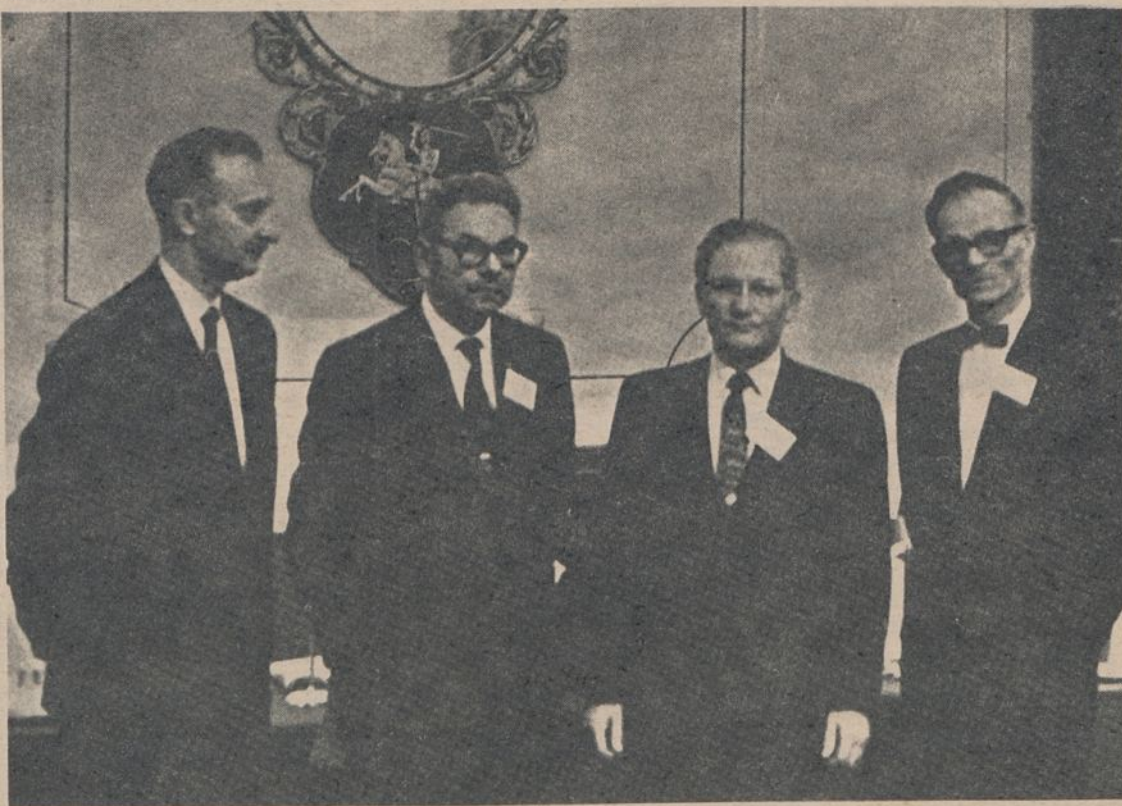
Išrinkta nauja ALT S-gos valdyba

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sukaktuvinis seimas, įvykęs gegužės 30 ir 31 d. New Yorke, buvo gausus dalyvių skaičiumi ir svarbus sprendžiamais klausimais bei priimtoms rezoliucijom.

Naujuoju ALT S-gos pirmininku antrai kadencijai buvo išrinktas Teodoras Blinstrubas ir sekančio sąstato valdyba: Kazimieras Pocius, inž. Vaclovas Mažeika, Cezaris Modestavičius ir Mečislovas Šimkus. Seime, ALT S-gos pirm. T. Blinstrubui pasiūlius, Sąjungos garbės nariais buvo išrinkti: dr. Steponas Biežis, Kazimieras S. Karpius ir Albinas S. Trečiokas.

Tuoju po seimo įvykusiame Vilties Draugijos susirinkime, iškilmingai pranešimus, buvo išrinkta valdyba sekančio sąstato: A. Laikūnas, K. S. Karpius, V. Juodvalkis, E. Cibas, A. Senikas ir J. Gaizutis. Į revizijos komisiją išrinkti: A. Garmus, dr. J. Maurukas ir S. Lazdinis.

Plačiau apie ALT S-gos seimą ir Vilties Draugijos suvažiavimą bus kituose Dirvos numeruose.

Naujai išrinktasis antrajai kadencijai Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas su naujosios valdybos nariais. Nuotraukoje trūksta Mečio Šimkaus, negalėjusio atvykti į seimą. Iš kairės: Cezaris Modestavičius, inž. Vaclovas Mažeika, Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas ir Kazimieras Pocius.

KAUTORANGA AR ŠACHMATAI (4)

BALTŲ DINASTIJOS DVIDANTIS

Šitą studijėlę baigiant, tenka sustoti ties kautorangos figūrų simboliais. Ankstyvesnių už 7-9 amž. deja ligi šiol neturime, o ir tie patys nedaug ką tepasako. Mat daugumoj, jie yra arabų gamybos, kaip pav. labai žinomas Karolio Didžiojo kalnų kriošto setas, dovana iš Rytų. Arabai buvo suvaržyti griežto Islamo tabu, jokių atvaizdų nevartoti. Taip iškyla gan idomus reiškinius: tuščias sostas karaliui pavaizduoti, mažesnis jo padėjėjui, ir pan.

Vėliau gi viduramžiuose, atsiradus spaudai, jau randame nusistovėjusius simbolius vietoje figūrų. Tačiau ir tie yra tiek svarbūs ir reikšmingi jog čia verta pailustruoti.

Pradedant paskutine eilute (C), Encyclopedie Methodique Paris 1792, matome "klasiškų" figūrų atvaizdus, maždaug kaip šiandien jie dar tebevydojami. Iš kur jie atsirado?

Štai (B) Selenus Das Schachspiel Leipzig 1616 paduoda jo laikų versiją. Karūnos jau geriau išryškintos, Šaulonis ir Ašvinis irgi aiškiau charakterizuoti.

VĖLUS PRAREGĖJIMAS...

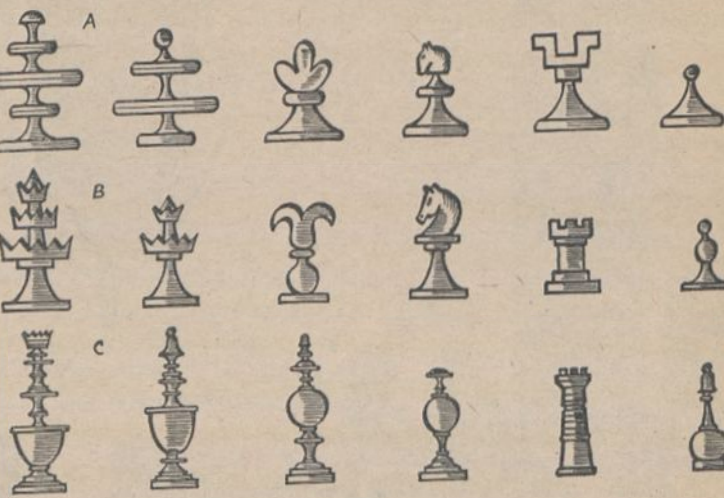
(Atkelta iš 1 psl.)

Už tą, atrodo, JAV nori ar nenori turi kovoti už galimai geresnes taikos sąlygas, o ne be garbės pasitraukti. Amerikos tragedija slypi tame, kad net dalis jos populiarų politikų siekia tokio pat savo krašto paneikimo kaip Hanojus, Maskva ar Pekinas. Kai tokioje jautrioje situacijoje amerikiečiai dar kartą įrodė savo karinį pranašumą ir užėmė kalvą, pramintą "Hamburger Hill", net sen. Kennedy dėl to protestavo. Laimel, kad atsakingas už tą laimėjimą generolas majoras Melvin Zais galvojo daug paprasčiau ir teisingiau už eilę Amerikos komentatorių ir politikų.

"Yra mitas, -- teisi-nosi jis po laimėjimo -- kad jei mes neko nedarysime, niekas mums neatsitiks. Tai ne tiesa. Jei mes pasitrauksime ir būsime ramūs, jie mus užmuš naktį". Tai labai paprasta tiesa. Gyvenimas yra kova. Kas nekovoja -- pasiduoda.

ČESLOVAS GEDGAUDAS
Santa Monica, Calif.

Bet žvilgtelėkime į (A) Damiano Libro da scachi Roma 1512. Tie vi-

Kautorangos figūros šimtmečių bėgyje mažai keitėsi.

si simboliai turi lietuviškų seniausių atatikmenų. Imperatoriaus -- viso pasaulio Viešpaties tiara yra išlikusi pravoslavų kryžiuje, kuris neabejotinai kilęs iš senovės Kijevo sosto karūnos, mūsų sostinės Kautogardžio. Tą trigubą karūną reikia surišti su Negus-Negesti, (Karalių Karaliaus) trigubu garbės skėčiu ir Tibeto Dalai-Lamos trigubu baldachimu. Tie džentelmenai iki šiai dienai pretenduoja į dvasinį pasaulio sostą. Na ir pagaliau neužmirškime tokios pat prasmės Popiežiaus išieginės tiaros. Taurojos Imperijos skeveldros vis dar tebežybuoja pro tarpiais pakraštinių išliekų stadijoje...

Toliau karaliaus padėjėjui variui pavaizduoti matome vyties simbolį, jo kaip Rikio, tūkstantinės vado dvigubą karūną (ir be to lietuviško tūkstanties skaičiaus simbolį.)

Šauloniui suteikiamas barono rangas. Tai heraldikoj nusistovėjęs ženklas: triguba plunksna virš šarmo. Pati plunksna tai senoviškas

žirgo galvos simbolis, taip kad ženklas vaizduoja trejetos pakinkto karo vežimą, kaip anksčiau buvo aptarta, Šaulonio naudojama. Daugelis kitų versijų teturi dvi-

gubą plunksną (žiūr. B), pažymintią paprastą dviejeto pakinktą, iš kur kilo vėlesnis "vyskupo" perskėlimas.

Toliau matome Ašvinto, Vyties raitelio atvaizdą, kuris amžių bėgyje mažiausia tepakito; jis buvo suprantamas visoms tautomis.

Dar toliau, įtvirtinimo simbolis, bokšto viršūnė, tai mūsų pirmosios dinastijos valdovų herbas, garsusis dvidantis, naudotas ir Kijevo Riuriko palikuonių. 13 šimt. Katalonijos Atlasas (UCLA Spec. Collect. Calif.) tais simboliais atžymi visus miestus didžiajame Rytų Europos plote, ir netgi toli už Uralo. Iš jo vėliau išsivystė ir "pagražinti" Gedimino stulpai.

Galiausia, pėdonis, simbolizuotas mūsų Varingių šalmu, kurį vokiečiai bandė pasisavinti Vilhelmo laikais, o dabar rusų armija tvirtai užsimovė.

Argi neatsiras pamaldus lietuviškas dievdirbys, atnaujinti Donelaičio pastangas ir išskaptuoti gintare savo meistriskom rankom tikro-

BATUNas, ta galbūt vienintelė tiek energijos kupina pabaltiečių organizacija, kurios pagrindinis tikslas iškelti Pabaltijo laisvės klausimą Jungtinėse Tautose, gegužės 3, Estų namuose New Yorke turėjo savo trečiąjį metinį suvažiavimą, kuris praėjo įspūdingai. Dalyvavo svečiai iš JT, buvo daug sužinota apie BATUNo veiklą, jo ateities planus, pasiektus puikius rezultatus ir iš viso patirta, kad ši organizacija veikia profesionališkai, yra energinga, išimtinai išeivijos jaunesniosios kartos be partinių pažiūrų vadovaujama ir gali didžiuotis savo atsiektų darbų vaisiumi.

BATUNas susiorganizavo 1965 metų lapkričio 13 Manifestacijos Madison Garden New Yorke ir Žygio į Jungtines Tautas užbaigtųjų metų. Ta rezoliucija, priimta manifestacijos metu -- kreiptis į Jungtines Tautas, reikalaujanti Lietuvių, Latvianų ir Estijai laisvės, nebuvo užmiršta, kaip dažnai atsitinka su panašiomis rezoliucijomis, paskelbtom didžiųjų suvažiavimų proga. To Žygio organizatoriai, kurių skaičius šėjo ir latviai ir estai, nusprendė, kad šiam darbiui toliau tęsti yra reikalingas rimtas organizuotumas, reikalinga organizacija, kuri klebėtų Jungtinių Tautų duris iki Pabaltijo kraštų klausimas būtų iškeltas ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos nepriklausomybės statusas būtų atstatytas. 1966 metais vasario 9 d. ši organizacija galutinai susiformavo, pasivadindama BATUN (Baltic Appeal to the United Nations) vardu, ir ne trūkus buvo inkorporuota New Yorko valstijoje, kaip oficiali organizacija. Oficialiam inkorporavimui, kad nesulaukintų tos organizacijos veiklos, buvo pasirinktas United Baltic Appeal, sutrumpintai UBA, vardas. Dokumentaliai BATUNas tampa lyg ir tos organizacijos padalinys, kuris rūpinasi akcija Jungtinėse Tautose. Prie UBA taipgi įsteigiamas ir kitas padalinys, kuris pavadinamas UBA Information Service (informacinė tarnyba). Faktiškai UBA ir BATUNas yra vienas ir tas pats, įskaitant ir informacinę tarnybą. Pabaltiečių visuomenėje BATUNo vardas jau tiek prigijęs, kad betkoks vardo keitimas naudos visai neatnešėtų. Oficialiai dabar BATUNas yra vadinamas UB-BATUN, ir jei kada yra kalbama ar duodamos žinios spaudoj apie UBA, reikia turėti omeny, kad tai kalbama apie BATUNą.

Šis trečiasis metinis susirinkimas buvo pradėtas viešu, daugiau ar mažiau informacinio pobūdžio posėdžiu, kuriam vadovavo Dr. Roland D. Paegle (latvis). Jis pravedė seminarą apie

sios Baltų Kautorangos senovišką originalą pagal šių eilučių istorinius ir ... "legendarius" davinius?

Tai būtų netik mecenato pasididžiavimas, tokių atsiradęs nes meniškoji seto vertė žymiai prašoks materialines išlaidas, bet kartu būtų su kurtas muziejinis eksponatas, kurį nesidrovėtumė parodyti civilizuo-tam pasauliui.

(Galas)

BATUNO ATEITIES PLANAI

BATUNo vykdomas pirmininkas inž. Kęstutis Miklas.

vizitaciją Jungtinėse Tautose. Invokacijos maldą pasakė Balforo reikalo vedėjas kun. P. Geičinas. Toliau sakė išrinkimas šiam susirinkimui vesti prezidento, į kurį vienbalsiai išrinkami visi estų atstovai -- prezidento pirmininku Mr. Heino Ainso, vicepirmininku Mr. Olavi Arens ir sekretore Miss Sirje Okas. Apskaitinį pranešimą apie UBA-BATUN metinę veiklą padarė pats prezidentas kun. N. Trepša (latvis).

JT MISIJŲ VIZITACIJA

Iš metinių pranešimų paaiškėjo, kiek daug per praėjusius metus buvo atlikta. Paaiškėjo, kad jie pasidalino į, taip sakant, užplanuotus ir nenumatytus darbus. Pagrindinis projektas buvo JT misijų vizitacija ir laiškei laisvojo pasaulio valstybių vyriausybės. Iki šio suvažiavimo dienos jau buvo 77 JT Misijos aplankytos. Tik keturios misijos dėl tam tikrų politinių priežasčių atsisakė priimti BATUNo delegacijas. Laikė atėinančių trijų savaitių bus aplankyta 19 misijų, kurios jau paskyrė vizitacijai datas. Sovietų ir jų satelitų misijų Batunas nelanko. Yra gauti principiniai sutikimai iš likusių 31 misijos, į kurį skaičių įeina ir JAV misija, bet dėl vizitacijai dienų dar nesutarita. Rezultatai iš visų iki šiol padarytų vizitų nepalyginamai geresni nei kas buvo atlikta 1966 metais. BATUNas šiandien jau visais ypač žinomas, jo delegacijos dabar daugumoje yra priimanamos pačių ambasadorių, ir BATUNas jau net du kartus buvo paminėtas Jungtinių Tautų oficialiame biuletenyje. Daugelis kraštų, kurie anksčiau buvo šaltokai pabaltijo klausimu, šian dien, o ypač po Čekoslovakijos įvykių, drastiškai pakeitė savo poziciją ir visiškai kitaip žiūri į Pabaltijo kraštų nepriklausomybės atstatymo klausimą.

RYŠIAI SU JUNGTI. TAUTOM

BATUNas turi puikiausią iki smulkiausių detalių informaciją, kas vyksta Jungtinėse Tautose, jos komitetoose bei užkulisų per savo nuolatinį akredituotą korespondentą ir savo draugus, dirbančius įvairiose pozicijose JT tarnyboje. Tuo būdu, BATUNas valandų bėgyje gali tinkamai reaguoti, o ypač kai yra liečiamas tautų laisvo apsisprendimo klausimas. Kaip pavyzdį, BATUNas ypatingai greitai ir aštriai reaguavo į Čekoslovakijos okupaciją, pasiunčiant dar tą pačią dieną laiškus - memorandumus JT Saugumo Tarybos nariams, išreiškiant protestą prieš tokią Sovietų Rusijos aktą ir palyginant šį įvykį su Pabaltijo kraštų okupacija 1940 metais. Tas memorandumas susilaukė atgarsio net ir už JT ribų. New York Times radijo stotis WQXR jau sekančią dieną perdavė ištrauką iš to memorandumo ir supažindino savo klausytojus apie BATUNą. Kitas pavyzdys, padarytas demaršas ir dalyvavimas viešojo demonstracijos, remiant Jungt. Tautose iškiliusį Namibijos (buv. Pietvakarių Afrikos) laisvės klausimą, yra žinomas Afrikos ir Azijos tautoms, ir apie tai ne kartą BATUNo delegacijoms buvo padėkota už šį gražų gestą.

TUKSTANČIAI LAIŠKŲ

Pereitais metais Pabaltijo kraštai šventė savo 50 metų sukaktį nuo savo kraštų nepriklausomybės atstatymo.

somybės atstatymo. Ta proga BATUNas paruošė bei pasiuntė visą eilę memorandumų, protestų laišku ir informacinių pranešimų (virš 17,000 kopijų) laisvojo pasaulio valstybių vyriausybėms. Virš 20,000 laišku buvo atspausa ir pasiųsta įvairioms organizacijoms visose valstybėse, supažindinat jas su Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacija, Sovietų genocidu ir prašant jas remti ir kelti Pabaltijo kraštų laisvės klausimą viešumon. 500 laišku buvo pasiųsta JT ambasadoriams dėl nepriklausomybės klausimo iškėlimo Jungt. Tautose, 200 protesto laišku buvo pasiųsta Pasaulinės Olimpiados Meksikoj komitetams dėl neteisėto pabaltiečių sportininkų naudojimo po Sovietų Rusijos vėliava. 1600 laišku išsiųsta JAV Senato ir Kongreso nariams, 300 -- JAV politinių partijų vadovybėms, 800 -- Baltų organizacijoms ir jų įtakingiems asmenims, 5000 -- finansiniam vajui, 1500 -- BATUNo nariams ir t.t. Be to, BATUNas išleido 29 spaudai biuletenius, kurie be jokio užmokesčio buvo siunčiami laikraščiu ir žurnaly redaktoriams, radiofonams, politinių organizacijų vadams ir visai eilei įtakingų asmenų. Tokių spaudos biuletenų buvo išsiųsta 6600 egzempliorių. Dabar yra išleistas specialus apie BATUNą brošiūrinis leidinėlis (30,000 egz.), ir jis jau pradėtas siuntinėti plačiu mastu pabaltiečiams.

BATUNUI REIKIA PAGALBOS

Kiekvienam turėtų būti suprantama, kad tokiame darbe reikia lėšų. BATUNo šiandieninė finansinė padėtis yra bloga. Pereitais metais dėl vykusio Jungtinio Finansų Komiteto vairo, tiek pas lietuvius, tiek pas latvius, BATUNas įtėjęs pareigą susilaikyti nuo betkokių savo vajaus. Bet šiomet jį jau skelbia, nes be finansinės paramos negalima operuoti tinkamai. Lietuviui, kad ir skaitlingiausi šiame krašte, iki šiol BATUNą labai mažai finansiniai parėmė -- stovi paskutinėje vietoje po latvių ir estų. Ypačiai BATUNas yra remiamas latvių. Jų žinomas biznierių Mr. ROBERTS HIRŠS iki šiol BATUNą parėmė net \$11,000. Eilė asmenų ir organizacijų parėmė savo šimtinėmis duoklėmis. Komitetas Žygiui į JTautas ir manifestacijai Madison Square Garden paskyrė \$700 ir tikimasi, kad žygininkai ir ateity BATUNą parems duosniai, nes jų inspiracijos ir žygio į JT dėka BATUNas šiandien egzistuoja ir varo tą darbą -- iškelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės klausimą Jungtinėse Tautose. Šiuo metu BATUNas turi virš \$2000 skolu, kurias sudaro dar neapmokėtos sąskaitos už laikinuosius leidinius, patalpų nuoma, raštinės išlaidos, advokatui, kuris rūpinasi, kad BATUNas būtų atleistas nuo federalinių mokesčių, atlyginamas nuolatiniam apmokamam raštinės vedėjui ir t.t. Paskelbtas šio suvažiavimo metu kasos deficitas batuniečių šiek tiek sujaudino. Vienbalsiai buvo nutarta, kad finansams su teikti vajus būtų pradėtas tučtuojau kuo plačiausiu mastu. Šia praga, prel. J. Balkūnas, buvęs pirmasis BATUNo prezidentas pradėjo jį paskirdamas savo \$100 auką. Jį pasiekė ir kiti batuniečiai mažesniais sumomis. Tikimasi, kad lietuvių plačioji visuomenė bei jos organizacijos irgi įvertins BATUNo darbą ir duosniai jį remis piniginiu. Auklas prašoma siųsti, čekių adresuojant United Baltic Appeal vardu, 2789 Schurz Ave., Bronx, N.Y. 10465.

ATEITIES PLANAI

Šį rudenį sueina 30 metų nuo Ribbentropo-Molotovo pakto, kurio pasekoje Pabaltijys neteko savo nepriklausomybės. BATUNas jau pradėjo ruošti memorandumus ir tuo reikalu specialią medžiagą, kurią išsiuntinės vyriausybėms ir JT misijoms. 1970 metais pagrindiniu projektu bus masinė apeliacija į JT ir į visą laisvąjį pasaulį minint 10-ties metų sukaktį Jungtinių Tautų deklaracijos, kuria deklaruojama nepriklausomybės ir

(Nukelta į 3 psl.)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vieny metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

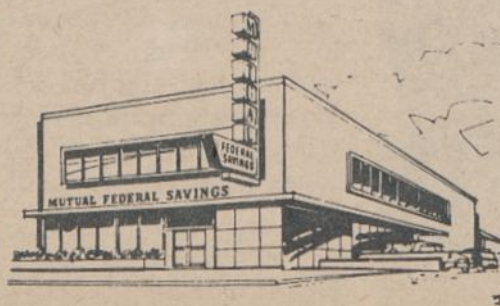
Mokamas už vieny metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$18.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$18.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

TAUTINĖ MINTIS TEBŪNA MUMS NUOLATINĖ RODYKLE

ALT S-gos pirmininko T. Blinstrubo žodis

Nuoširdžiai dėkoju nominacijų komisijos pirmininkui dr. Steponui Biežiui ir tos komisijos nariams už priitarimą, o sukaktuviniam Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimui už pareikštą man pasitikėjimą, išrenkant mane dar dvejis metus eiti šias garbingas ir aukštas pareigas. Čia noriu seimui užtikrinti, kad aš ir šioje, kaip ir pirmojoje, kadencijoje stengsiuos sekti buvusiųjų ALT Sąjungos pirmininkų: a.a. Antano Olio, a.a. dr. Motiejaus Colney-Aukštikalnio, Antano Lapnsko, dr. Stepono Biežio, Eugenijaus Bartkaus, Vytauto Abraičio, Jono Jurkūno ir jų garbingų valdybų narių pramintais tautinės idėjos ugdymo, jos popularinimo ir Sąjungos stiprinimo keliais.

Šiandien aš negaliu Tamstoms pateikti aiškiai formuluotos ir detalios išdėstytos ateinančio darbo programos, nes tokią programą turėtų paruošti, apsvastyti ir priimti visa mūsų Sąjungos valdyba. Tačiau norėčiau pažymėti, kad siekdami Sąjungos stiprinimo, mes stengsimės palaikyti tarpusavio ryšius su Sąjungos

skyriais: kiek lėšos leis, bandysime lankyti skyriuose ir visais būdais palaikyti kontaktą su jų vadovybėmis ir nariais. Šios dienos seimo posėdyje skyrių atstovų pranešimai, be vienos kitos neįsimeis, sudarė džiuginantį įspūdį. Mano tikėjimas šviesia ALT Sąjungos ateitimi dar labiau sustiprėjo: kai kurie skyriai savo veikla jau, rodos, išsiveržia iš vietinės apimties ribų. Tokiems skyriams Sąjungos valdybos narių lankymai gal ir nebūtų reikalingi, nebent bendraminčių akivaizdoje pasidžiaugti jų pasiektais nekasdieniais laimėjimais.

Kitas dalykas, kurį aš laikau Sąjungos valdybos ateities veiklos pagrindu, yra mūsų laikraščio stiprinimas, jam reikalingų materialinių sąlygų sudarymas, jo turinio orumo ir brandumo išlaikymas, jame tautiško veido pabrėžimas ir išryškėjimas. Aišku, čia teks artimai bendrauti su Vilties Draugijos valdyba, jeigu ji mūsų talcos ir paramos rankapriims. Tuo aš visiškai neabejoju, nes tai įrodė labai netolima praeitis.

Santykiai su kitomis organizacijomis iš mūsų

(Atkelta iš 1 psl.)

papuoštų plaukų, daugne grįžtamai iškeliavusių brangių asmenų ir naujai išaugusių jaunuolių, jau papildžiusių pirmųjų eiles.

Todėl ir tas buvęs mums istorinis puikus

pusės bus grindžiami siekiant taikingo sutarimo ir veiklos suderinimo, nepažeidžiant mūsų principų. Respektuosime kitus, to paties tikėdamiesi ir iš jų. Man atrodo, kad santykiai su Korporacija Neo-Lithuania dar labiau sustiprės, nes ALT Sąjungos valdyboje dabar yra trys tos Korporacijos stulpai ar būvę pirmininkai: Vaclovas Mažeika, Mečys Šimkus ir Cezaris Modestaivičius. O ir mudu abu senieji -- Kazimieras Pocius ir aš pats -- su Korporacija taip pat gerai sutariame.

Bet gal svarbiausia, ko mes bandysime siekti, tai tautininkų vienybė, srovės veiklos suderinimas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos stiprinimas ir jos vaidmens bendrame lietuvių gyvenime išryškėjimas.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga -- tai mes patys. Kokie mes būsim, tokia bus ir mūsų Sąjunga. Jos valdyba norės pajusti Sąjungos narių dviasią ir ją atstovauti. Ji liks Jūsų visų tarnyboje. Todėl drįstu valdybos vardu prašyti Jūsų visų tautos: savo pasiūlymus, pastabas, patarimus ir pabarimus nuolat siųskite Sąjungos valdybai žinoti.

Tamstų akivaizdoje aš norėčiau pabrėžti: man uždėtas pareigas aš stengsiuos eiti sąžiningai, visuomet prisimindamas jas neskuriamai lydinti atsakingumą. Tai darysiu taip, kaip mano išmintis ir pajėgos man leis. Tam prašau Jūsų visų tautos.

Tautinė mintis, kuria mes metų metais gyvename, tebūna mums nuolatinė rodyklė, neleidžiančia iškrypti iš tikrojo tautinio kelio. Testiprina ji mus visus, esančius tautinėje ir išeivijoje, dirbti, siekti ir idealistiškai aukotis, kad nauja šviesa sužibėtų mūsų tautos garbė, o Lietuva atgautų laisvę ir valstybinę nepriklausomybę.

Dalis svečių ir atstovų, dalyvavusių ALT S-gos sukaktuvinio seimo atidaryme. Prieky iš kairės sėdi: Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė Židonienė, p. Budrienė, p. Trečiokienė, LMKF pirmininkė V. Leskaitienė, KVS Ramovė pirmininkas gen. S. Dirmantas, Liet. Teisininkų S-gos pirm. J. Šlepetys, L. Tamošaičio nuotrauka

ALT S-gos per 20 metų nueitas kelias

viešbutis per tą laiką pakeitė savo veidą keičiantis ir jo aplinkai. Tačiau, ne patalpa ir ne vieta mus riša, o bendri siekliai -- kad Lietuva gautų nepriklausomybę, kurios siekiame sutartiniais metodais, tęsdami prieš 20 metų mūsų pirmtakų Amerikos lietuvių tautinės veiklos tradiciją, toleranciją religijos dalykuose, ugdymą ir palaikymą lietuvių tautinio susipratimo ir lietuviškos kultūros vertybių.

Taigi aname seime minėtos organizacijos susijungė į vieną stiprią, gausią ir pasivadinę Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, kurios pirmuoju pirmininku buvo išrinktas jau daug pasitarnavęs tautai ir tautinei srovei Antanas Olis, kuris ir toliau rankų nuleido, kartu su naujai į šį kraštą atvykusiais tautinės minties žmonėmis glaudžiai bendradarbiaudamas aktyviai reikėsi lietuvių ir amerikiečių politikoje. Ir jau kartu su naujai atvykusiais 1953 ir 1956 metais vėl jo iniciatyva buvo sukurta sąskrydžiai Washingtone, sutraukę virš tūkstančio žmonių iš visos Amerikos.

Tie sąskrydžiai stiprino lietuviškojo dvasiojo pačius lietuvius, ypač jaunimą. Gausiai dalyvaujant JAV senatoriams, diplomatom, kongresmanams, spaudos atstovams, virš simto garbės svečių, buvo atskleidžiama daug žiaurios tiesos ir mūsų tėvynę gaubiančios tamsos laisvam pasauliui. Jų metu vykusiuose muzikos kūrinių koncertuose, dailės parodose atsispindėjo trokštanti savo tėvynei laisvės lietuvių siela.

Ne vien iškilmingose salėse skambėjo Lietuvos vardas, bet jos nelaimė -- komunistinė okupacija buvo minima iškilmingose katedrose, kur gausybei amerikiečių jų garbingi aukšti dvasiškai kalbėjo apie Lietuvą, jos vargus ir mūsų sieklus savo tautai laisvės ir nepriklausomybės.

Tų sąskrydžių rengimo nuopelnas taip pat priklauso dr. Colney, dr. Biežiui, Bačiūnui, Ginkui, Abraičiui, Trečiokui, taipgi ne tik darbuotojai, bet ir didžiausiam to laiko informacijos teikėjui Karpiui ir daugeliui kitų.

(Bus daugiau)

BATUNO ATEITIES PLANAI...

(Atkelta iš 2 psl.)

laisvo apsisprendimo teisė kolonijiniams kraštams. Bus paruošta gerai dokumentuota medžiaga apie Sovietų Rusijos vykdomą kolonizaciją Pabaltijo kraštuose.

Šiais metais rudenio pabaigoje yra užplanuotas surengti bendras pabaltiečių festivalis. Tam yra sudarytas komitetas, kuriam vadovauja inž. Kęstutis Miklas.

BATUNas puikiai mato, kad mūsų tikslui atsiekti yra reikalinga ir svetima tautų parama, kurios šiandien pasigendama. Suaktyvinti propagandinę pusę plačiau, yra užplanuota praplėsti savo informacinę tarnybą, siekiant praskinti kelius, ypač į amerikiečių spaudą. Yra neginčijamas faktas, kad reikia bendro pabaltiečių periodiško informacinio biuletenio anglų kalba amerikiečių spaudai. Bus bandoma tartis su Vliko leidžiamą Elta anglų kalboje ir su estų Estonian Events dėl konsolidacijos veiklos suviltimi, kad bendram visų mūsų labui bus rasta tinkama išeitis. Tai būtų kelias į bendro pabaltiečių informacinio centro įkūrimą. Taipgi yra užplanuota ir bus daromi žygiai įsteigti ir savo nuolatinę radijo programą anglų kalboje su tikslu informuoti savo ir svetima tautų visuomenę apie BATUNo varomą akciją, perduoti pasikalbėjimus su JT diplo-

matais ir t.t.

Na, žinoma, BATUNas bus visada pasiruošęs reaguoti nedelsiant į visus pasaulio veiksmus kas liečia laisvą kraštų apsisprendimą, tautų teises, laisvę, žmogaus teisių užgnaužimą ir ypač į visus Sovietų Rusijos groboniškus kėsulus.

NAUJA BATUNO VADOVYBE

Šio metinio suvažiavimo progą buvo renkama ir naujoji UBA - BATUNo vadovybė ateinančioms metams. Prezidentu vėl išrinktas kun. Norbert Trepsa, o vykdomuoju BATUNo pirmininku inž. Kęstutis Miklas. Į valdybą iš lietuvių pusės išrinkti Dalia Bulgarytė ir Nastutė Umbrazaitė, antrininkais -- prel. Jonas Balkūnas, Vytautas Jurgėla ir Gintra Ivaškiene. Direktorium specialieji projektams ir toliau palieka Dr. R. Paegle (latvis), finansams vadovu -- Heino Ainso (estas), išdininku -- Ints Rupners (latvis) ir sekretore -- Mari Linnamaa (estė). BATUNo kontrolės komisijon išrinkti -- Elena Kulber-Kulbokienė, O. Balodis (latvis) ir M. Kuuskvere (estė).

SVEČIAI SUVAŽIAVIME

Kulminacine dalimi reikia laikyti Urugvajaus ambasadoriaus prie JT dr. Pedro P. Berro su ponio atsilankymą į popietinę šio suvažiavimo sesiją ir jo pasaky-

tą kalbą. Dr. Berro yra ne eilinė JT figūra. Jis yra buvęs Urugvajaus užsienio reikalų ministras, savo laiku JT Saugumo Tarybos pirmininku ir šiuo metu pirmininkauja visai eilei JT komisijų. Jis yra labai puikiai susipažinęs su Pabaltijo kraštų problema, su sovietišku komunizmo padaryta skriauda tams tautoms. Savo kalboje jis palygino Pabaltijo okupaciją su Čekoslovakijos įvykiais. Džiaugėsi BATUNo veikla, kvietė nuleisti rankų, nes tikrai ateis ta diena, kada Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės klausimas bus iškeltas Jungt. Tautose ir Sovietų Rusija turės iš tų kraštų pasitraukti. Jo žodžiais, teisė visad laimi, ji laikada kuriam laikui užmiega, bet niekad nemiršta. Į BATUNo viešą užklausimą dėl galimybių artimiausioj ateity iškelti Pabaltijo klausimą JT Tautose atsakė, kad bus susidurta su sunkumais, bet dėlto nereikia nusivilti. Pati JT struktūra yra tokia, kad ji sprendžia tik dabarties pasaulio problemas. Pabaltijo kraštai yra skaitoma praeities klausimu, ir jei gu jis būtų keliamas, susilaikytų stiprios opozicijos iš sovietinio bloko ir kitų tautų, kurios irgi naudoja groboniškus metodus. Sovietai iki to klausimo iš kėlimo JT Generalinėje Asamblėjoje, tiek saugumo Taryboje, kur jie turi savo "veto" jėgą, neprisileis, bandydami įrodyti, kad tai yra kišimasis į jų krašto vidaus reikalus. Taipgi, kraštus, kurie ekonominiai remiami ir priklauso nuo Sovietų paramos, bus sunku palenkti į savąją pusę, kas yra pilnai suprantama. Bet, nežinrint to rankų nereikia nuleisti. Jei pirmą kartą bus pralaimėta, reikia bandyti sekančią kartą ir trečią, ir kol bus laimėta.

Šį susirinkimą savo atsilankymu pagerbė ir visa eilė kitų svečių. Atsilankė Pavergtų Tautų Savaitės Komiteto vicepirmininkas Mario E. Aquilera, esantį konsulas A. Linkhorst su ponia, kubiečių egzilių vykdomojo komiteto nariai, latvių bei estų organizacijų atstovai, tik pasigesta atstovų iš lietuvių didžiųjų organizacijų. Gen. konsulas A. Simutis šį suvažiavimą sveikino raštu, apgalindamas, kad dėl ankstesnių tarnybinių įsipareigojimų negalys šiame metiniame susirinkime dalyvauti.

Skaityt kit ir platinkit
DIRVĄ

• "Lietuvių švietimas Vokietijoje" ruošiamame leidinyje anksčiau buvo pranešta, kurie turimi aprašai buvusių darželių, pradžios mokyklų, progimnazijų ir gimnazijų. Dar norima painformuoti, kad tame leidinyje tilps ir specialinės mokyklos bei įvairiausi kursai. Jau turimi aprašai: Lietuvių klierikai Eichstaetto kunigų seminarijoje (kun. Aug. Steigvilā), Lietuvių aukštesniosios prekybos mokykla "Žibintas" (J. Varčius), Lietuvių jūrų mokykla Flensburge (P. Mažeika), Baltijos Universitetas Hamburgėje (prof. dr. V. Manelis), Suaugusiųjų švietimo institutas W u e r z b u r g e (dipl. inž. K. Krulikas). Be čia sumintų mokslo įstaigų aprašų (istorijų) yra dipl. inž. K. Kruliko studija apie profesinius atsiekimus per tris su puse metų. Joje rasime žinių apie Tarpautinį Muencheno Universitetą, apie Taikomosios dailės institutą Freiburgėje ir daugybę kitų mokyklų ir nuostabių didelį skaičių įvairiausių kursų, ruošų beveik visose stovyklose.

Kad leidėjui paaiškėtų leidinio tiražas, kad pnumeratorių sąrašas būtų galima įdėti į leidinį, manantieji pirkti šį leidinį, prašomi nedelsiant pranešti Kultūrai Remti Draugijai, 7026 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, U.S.A. Pinigų nesiųsti. Provisoriniais apskaičiavimais šis 600 puslapių leidinys, įristas kietais viršeliais, turėtų kainuoti apie 8-9 dol. (V. L.)

ALT S-gos pirmininkas Teodoras Blinstrubas taria baigiamąjį žodį, uždaranč seimą. L. Tamošaičio nuotrauka

EKUMENINĖ PABALTIEČIŲ DIENA PHILADELPHIJOJE

Anksčiau Dirvoje buvo minėta, kad š.m. birželio mėn. 15 d. ruošiamą Ekumeninę maldos dieną už kenčiančias Baltijos bažnyčias. Ši diena verta pažymėti ne tik iš religinio taško, bet ir kaip kova, pasipriešinimas, garsinimas Lietuvos vardo jos pavergimo ir kančių. Šią dieną organizuoja Jubiliejinių Metų Komitetas, susiorganizavęs dar 1967 metais. Gražiai atžymėjęs 50-ties metų Nepriklausomybės minėjimą ir savo veiklą nutaręs baigti Ekumeninės dienos su ruošimu. Jubiliejinių Metų Komiteto pirmininkas yra inž. Alg. Gečys, kurs yra ir Ekumeninės dienos rengimo pirmininkas. Oficialiai Ekumeninę dieną ruošia Philadelphia Metropolitijos Baltų - Amerikiečių Komitetas. Taigi į šios dienos ruošimą įsijungia estai ir latviai. Ekumeninės dienos Komitetas yra pasiskirstęs į 3 sekcijas a) Protestantų kunigas estas Surkivi -- rūpinasi programos bažnyčioje suorganizavimu; b) Larvis J. Benks finansų sukėlimu ir svečių priėmimu ir c) inž. J. Ardys -- politinė informacija (spauda, radijas, televizija, laiška).

Nors Ekumeninę dieną ruošia Pabaltiečių K-tas, tačiau didžiausią našą atlieka lietuviai. Čia paminėsiu kelis lietuvius, kurie yra aktyviai įsijungę į Ekumeninės dienos ruošimą: V. Šalčiūnas -- muzikinės programos vadovas - koordinatorius. Komiteto nariai: K. Gudėnas, S. Jurskytė, R. Salytė, J.A. Stiklorius jr., dr. V. Klemas, Rima ir Gabrielius Mironai, I. Gečienė, Aušra ir Charles Zerr, P. Mašalaitis, J. Skladaitis ir kt. Be to aktyviai prisideda prie Ekumeninės dienos ruošimo visi trys parapijų klebonai: kun. J. Degutis, kun. dr. C. Batutis ir prel dr. V. Martusevičius.

Ekumeninė diena rušiama šv. Petro ir Povilo katedroje. Pradedama 2 val. p.p. vargonų koncertu -- muzikas virtuosas Z. Nomeika. Po koncerto seks ekumeninės pamaldos ir pamokslus pasakys kardinolas John Krol ir kun. dr. William Janson. Muzikinėje dalyje girdėsime Jungtinių pabaltiečių chorą (dirigentai L. Kaulinis ir V. Mandvere) ir estų solistą H. Rivald.

Kad ši diena tikrai pasitarus Lietuvos labui, liudija vardai žemiau išvardintų bažnytinio hierarcho pasišalėjusių dalyvauti pamaldose: John J. Cardinal Krol, Philadelphia Arkivyskupas kun. dr. William A. Jonson Jr., Pennsylvanijos Luteronų Synodo prezidentas; kun. dr. Rufus Cornelsen, Vykdamosis Pirmininkas Philadelphia Metropolitijos Krikščionių Bažnyčių Tarybos; Vyskupas kun. dr. J. Gordon Howard, Jungtinės Metodistų Philadelphia Konferencijos vyskupas; Vysk. kun. dr. Robert L. de Witt, Protestantų Episkopų Pennsylvanijos Diocezijos vyskupas; vyskupas Geroald V. McDevitt, Philadelphia Arkivyskupijos vyskupas; aukušijaras, Vyskupas John J. Graham, Philadelphia Arkivyskupijos vyskupas aukuš-

lijaras; Vyskupas Vincentas Brizgys; kun. Alexander Foderenko, Vykdomasio pirmininkas Philadelphia Ortodoksų Bažnyčių Tarybos ir eilė kitų.

Kardinolas John J. Krol kalbės už kenčiančias Pabaltijo bažnyčias Ekumeninėje maldos dienoje, Philadelphiaje šv. Petro ir Povilo katedroje, birželio 15 d.

Be to metodistų, baptistų, episkopų ir katalikų hierarchai yra paprašyti paskelbti savo bažnyčiose birželio 15 d. maldos dieną Pabaltijo tautų intencija. Iš daugelio sutikimas jau gautas. Taigi Lietuvos vardas nuskambės ne tik Philadelphiaje bet ir Pennsylvanijos bažnyčiose. Laimingu sutapimu, Philadelphiaje ruošiamą amerikiečių Ekumeninės dienos (birželio 15-19) ir į šias dienas bus įjungta Pabaltiečių Maldos diena, kaip įžan-

ga į tas Ekumenines dienas. Kaip matome Philadelphiaje lietuviai randa būdą kaip vesti Lietuvos kovą bylą ir pagarsinti rusų - komunistų melus ir

Chicagiškių šeimos lanko Montessori vaikų namelius ir stebi savo vaikus besidominčius Montessori sistemos vaiko darbo priemonėmis.

V. Juknevičiaus nuotrauka

mo taikinių. Universiteto nuomone rinkinys visumoje yra ypatingas dokumentas apie žmonių emigraciją pasėkoje karo ir politinės priespaudos sunkumų.

V. Lišauskas, palikęs didelį lietuviškos periodikos (ypač leidinių pirmųjų numerių) ir knygų rinkinį Lietuvoje, atsidūręs tremtyje, ryžosi iš naujo pradėti rinkti lietuvišką periodiką, kad vėliau galėtų padovanoti laisvos Lietuvos Mokslų Akademijai. Rinkinys buvęs didesnis, vienok laikas ir aplinkybės paėmė savo duoklę. Universitetui dabar perleis tame rinkinyje yra apie 500 atskirų pavadinimų periodinių leidinių lietuvių kalba ir apie 50 pavadinimų lituanistinių periodinių leidinių svetimomis kalbomis, daug jų pilnuose komplektuose, išleisti keturiuose kontinentuose -- taigi rinkinys yra pasaulinės apimties.

Kai viltys matyti laisvą Lietuvą užsivilkino, V. Lišauskas buvo apsišprendęs tam tikromis sąlygomis perleisti Minnesota universiteto bibliotekai, kurioje yra prisiglaudęs ir Imigracijos Studijų Centro Archyvas. Šitokią sprendimą lėmė faktas, jog lietuviškosios institucijos tokių rinkinių ateitimi nesirūpina ir dabartyje nepajėgia padaryti juos prieinamus plačiai visuomenei, taigi faktas, jog ateities perspektyvoje amerikoniškosios institucijos bus ilgesnio amžiaus negu šio krašto lietuviškosios. Rinkinys Minnesota universitete bus ne vien panaudotas istoriniam imigracijos iš rytų ir pietų Europos tyrimui, jis taipgi tarnaus lietuvių ir svetimom bendruomenėms dabar ir ateityje. Rinkinio leidinių pavadinimai bus paskelbti Imigracijos Archyvo kataloguose, o jo visi leidiniai palaipsniui arba sulig reikalo bus mikrofilmuoti ir apsaugoti atečiai. Per trumpą laiką jau buvo atsitikimų, kad rinkinys suinteresuotų akademikų buvo panaudotas. Jį panaudoti norintieji sumoka tik mikrofilmų kopijavimo išlaidas -- nieko už pačių mikrofilmų pagaminimą. Tuo būdu suinteresuotiems, kur jie bebūtų, rinkinio leidinių naudojimas bet kada, at

Jaunųjų KD Kongresas

Trečiasis pasaulinis Jaunųjų Krikščionių Demokratų kongresas įvyko š.m. gegužės 11-18 d. Montevideo, Urugvajuje. Jame dalyvavo atstovai iš keliasdešimt kraštų, net trijų kontinentų. Šalia organizacinių reikalų kongrese buvo ir eilė pranešimų - paskaitų - simpoziumų - seminarų. Tarp jų peruviečio dr. Hector Cornejo Chavez paskaita "Politinis solidarumas". Ekonominio ir finansinio solidarumo tema kalbėjo Europos JKDS pirm. Dr. Egon Klepsch iš Vokietijos. Urugvajaus KD Partijos pirm. dr. Juan Pablo Terra skaitė paskaitą "Solidarumas sociokultūrinio vystymosi procese".

Kitose sesijose kalbėjo Pasaulinės JKDS pirm. Antonio Aranibar, Urugvajaus JKDS pirm. Rafael Roncagliolo, naujasis Pasaulinio Komiteto gen. sekret. Juan Pablo Moncagatta ir kt.

Trys komisijos svarstė atskiras temas: Krikščioniški demokratija ir kelias į naują visuomenę, krikščionių demokratų jaunimas ir tarptautinė politika bei Pa-

saulinės Sąjungos veikla ir jos perspektyvos. Komisijoms vadovavo ir temas referavo: CDU jaunimo vykd. komiteto narys dr. H. Riesenhuber, buv. Čilės JKDS pirm. Rodrigo Ambrozio, Europos JKDS gen. sekret. V. Pittomvils, Pasaulinės Sąjungos vicepirm. Angelo Sferazza, P. Amerikos JKDS gen. sekret. Tonchy Marincovic, Venezuelos JKDS gen. sekret. Antonio Ponte Davila ir kt. Šalia kongreso darbų buvo ir eilė kultūrinių rengimų bei atgaivos programa.

Kongrese dalyvavo ir lietuvių delegacija, kuriai vadovavo dr. Jonas Norkaitis iš Vokietijos. Į kongresą garbės svečiu buvo pakviestas ir LKDS pirmininkas Algirdas J. Kasulaitis. Negalėdamas dalyvauti jis pasiuntė kongresui ilgesnį sveikinimo žodį, kuriame kvietė pasaulio jaunuosius krikščionis demokratų ir toliau tarnauti krikščionybei ir demokratybei, laisvei ir taikai, teisei ir principui. Laiške plačiau iškeliamas Lietuvos laisvės klausimas ir raginama išeiti į aktyvią ofensyvinę kovą prieš komunistų ir jo visokeriausias apraškas.

DIESEL MECHANICS

Qualified in all phases of repair of road tractors with Cummins and Detroit Diesel engine. Guaranteed work week. Top pay. Clean, modern shop and many fringe benefits. Apply at Garage

Associated Truck Lines Inc.

3685 Central, Detroit, Mich. (313) 843-7988
An Equal Opportunity Employer (38-47)

MINNESOTA UNIVERSITETAS GAVO LIETUVIŲ SPAUDOS RINKINĮ

Minnesota universitetas pranešė, kad jo biblioteka neseniai įgijo didelį rinkinį Lietuvos išeivių 1944-1968 laikotarpyje išleistų periodinių leidinių -- tos rūšies gal būtų didžiausia šiame krašte. Rinkinys buvęs sudarytas išdavoje vieno asmens pasiūlymo ir išvermingo darbo per 25 metus. Jis buvo įgytas iš Vla-

do Lišausko, prieškariniais laikais Lietuvoje buvusio Lietuvos Cukraus bendrovės pareigūno, dabar gyvenančio Brooklyn, N.Y. Rinkinyje ypač idomūs komplektai DP stovyklose išleisti leidinių, kurių tarpe yra retų sieninių laikraščių, ranka rašytų dėl popierio stokos, ant kariškų žemėlapių, bankinių formuliarių ir šaudy-

Tautinių šokių grupė "Pašvaistė" sudaryta iš Detroito skautų atliko programą Šaulių Sąjungos ir VI. Putvio minėjime kurį suruošė Detroito jūrų šaulių kuopa "Švyturys". Sėdi iš kairės: Aida Arlauskaitė, Asta Banionytė, Birutė Kvietytė, Vida Bludžiūtė, Lilė Vizgirdaitė, Irena Sventickaitė, Irena Vizgirdaitė, Dana Valytė ir Silvija Leonavičiūtė.

Stovi: akordeonistas Robertas Arlauskas, Algis Kaunelis, Robertas Palaikis, Antanas Strakšys, Tomas Norus, grupės vadovės pavaduotoja Dana Velavičienė, grupės vad. Rimgailė Zotovienė, Edvardas Sventickas, Antanas Paškus, Kastytis Karvelis ir Robertas Selenis.

J. Gaižučio nuotrauka

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

JUOZAS BAGDONAS Ruošiasi parodai

Šiuo metu dail. Juozas Bagdonas ruošiasi ketvirtai savo tapybos kūrinių parodai New Yorke. Prieš 5 metus atsikėlęs iš Washingtono, be vienos parodos Bostone, niekur daugiau parodų nebuvo suruošęs. Gyven damas Washingtono su parodomis yra aplankęs visas didžiąsias lietuvių kolonijas Amerikoje ir Kanadoje -- nuo Atlanto iki Pacifiko. Tada J. Bagdonas skelbė "naują mokslą" lietuvių dailėje. Buvo pirmas lietuvis dailininkas kuris išdrišo, maždaug prieš 10 metų pasirodyti su grynai abstraktine dailės forma.

Anot poeto Bernardo Brazdžionio, -- Bagdonas, tai misijonierius, kuris atvyksta -- pasistato palapinę ir skelbia naują evangeliją.

Žinoma, pasaulinėje dailėje tą evangeliją nebuvo nauja. V. Kandinskio tokią evangeliją pasauliui skelbė daugiau kaip prieš 50 metų. Lietuvams tada buvo dar nauja ir nesuprantama dailės forma. Tuo būdu dailininką J. Bagdoną reikia skaityti pirmuoju lietuvių abstraktinės dailės kūrėju.

-- Sakykite, dailininke, kaip jums sekėsi tose pirmose misijonieriskose parodose ir kaip reagavo lietuvių visuomenė? -- paklausiau Bagdoną.

-- Sekėsi labai paprastai. Jeigu iš parodos likdavo kelionėi grįžti į Washingtoną ir dar cigarečių, skaitydavau, kad paroda pasisekė. Buvau išsigudravojęs, kiekvienoje parodoje išstatydavau vieną ar du realistinius paveikslus, kuriuos lengva būdavo parduoti. Tai buvo garantija kelionei atgal. Lietuviškoji visuomenė ima no abstraktinę kūrybą reagavo įvairiai: vieni

priėmė tyliai ir pasyviai, kita visuomenė dalis su daugiau intelektualiais polinkiais priėmė šiltai. Betgi būdavo ir tokių, kurie nevengė sarkastiškų bei kitokių nepalankių išsireiškimų. Gaila, kad ir iš kai kurių lietuvių dailininkų pusės buvo prasilenkta su profesine etika. Gerai, kad tai jau praeitis. Dabar vis daugiau lietuvių dailininkų pamėgsta abstraktinę formą. Parodose vis daugiau matome abstraktinės formos kūrinių. Visuomenė supažindinama su moderniojo lietuvių meno siekiais, naujomis idėjomis, naujomis kūrybos formomis. O kiekviena kūryba yra tik tada kūryba -- kurioje yra siekiama ieškoti naujo, kur bandomi nauji keliai, kur kūrėjas ieško naujų formų savo dvasinėm galiom išsakyti.

-- Jūs užsiminėte apie kūrybą. Sakykite, kur glūdi ta paslaptingoji kūrybos galia?

-- Išnykimo baimė -- yra pagrindinis ir didžiausias kūrybos variklis. Imant kūrybą plačia prasme. Žmogus savo prigimtyje nešiojasi išnykimo baimę. Žmogus nori kuo ilgiau būti gyvas ir matyti kitus gyvais. Žmogus siekia pratęsti savo egzistenciją įvairiais būdais. Ir jis to siekia visomis savo fizinėmis ir dvasinėmis galiomis. Tokie žmogaus siekimai nėra tuščios garbės troškimas, kaip kad kas norėtų matyti -- yra tai natūrali žmogiskosios prigimties apraška. Primityvus žmogus kasėsi urvus, statė palapines ir visokiais kiais, jms suprantamais, būdais stengėsi ilgesni laiką išsaugoti savo egzistenciją, dėjo daugkūrybinių pastangų ilgiau išlikti gyvas. Įvairiausių dvasinių vertybių kūri-

mas irgi yra tokios pat prasmės. Žmogus kūrėjas siekdamas gyvenimą padaryti pilnesnį ir gražesnį, tuo pačiu siekia pratęsti savo egzistenciją ateinančiose kartose. Kai žmogus ar žmonių grupės atsiduria išnykimo pavojuje, tada telkia visas kūrybines jėgas savo apsaugai. Gimsta nauji išradimai, nauji ginklai, naujos apsaugos priemonės. Visos dvasinės ir materialinės vertybės yra subordinuojamos saugos apsaugai. Mes lietuviškai sunkiausiose išlikimo momentuose daug kartų esame telkę visas kūrybines jėgas, kad išliktume kaip individai ir kaip tauta. Tą mes darome ir dabar. Pasakymas, kad didžiausi kūriniai gimsta kančioje -- yra arti tiesos.

-- Šių dienų moderniame mene matome daug naujų bandymų, naujų stilių ir naujų srovių. Ką galėtumėte apie juos pasakyti? Kokia tu naujovių ateitis? Kokia jų meninė vertė?

-- Visuose naujuose ieškojimuose, naujuose bandymuose yra daug pavojaus nieko vertingo nesurasti, -- surastą keisti ir vis ieškoti naujo. Tokia yra kūrybos logika ir joks kūrėjas to negali išvengti.

Paskutiniai ieškojimai šių dienų dailėje yra Pop, Op, šviesų bei garso skulptūra ir kitos srovės bei srovelės. Visose šiose srovėse, kurios pernelyg greitai ateina ir praeina atsispin-di žmogaus nerimas, nerviškumas, nepasitenkinimas kas surasta, kas pasiekta. Visose jose yra daug komerciškumo, laikinumo ir manierizmo. Šie ieškojimai mene, lygiai kaip dabartiniai revoliuciniai šūkavimai, yra dvasinio akligatvio rezultatas. Technologiniai pasiekimai pralenkė humanitarinių vertybių pažangą ir kiekį, -- atsirado tuštuma, kuri ateityje turės būti užpildyta.

-- Kokiu būdu ta tuštuma galės būti užpildyta?

-- Erdvių tyrinėjimų rezultatams sukonkre-tėjus -- stabilizuosis didysis žmogaus nerimas, kurio poreikyje išsivystys ramesnis, pastovesnis vertybių supratimas. Be to daug įtakos turės glaudesnis vakarų ir rytų kultūrų suartėjimas. Šių kultūrų sintezėje neišvengiamai išsivystys naujas dvasinis renesansas, kuris ir turės užpildyti tą tuštumą kuri atsirado nerimastinguose šios epochos ieškojimuose. Klystų, betgi tie, kurie norėtų visus šių dienų ieškojimus pasmerkti ir atmesti kaip nevertingus ir nereikalingus. Niekas neatsiran-da iš nieko, todėl ir nau-

Dail. Juozas Bagdonas, kurio kūrinių paroda įvyks birželio 6, 7 ir 8 d.d. Angelų Karalienės parapijos salėse Brooklyne, 213 S. 4th St. Oficialus parodos atidarymas šeštadienį, birželio 7 d. 6 val. vak. Sekmadienį paroda bus atidaryta nuo 10 iki 8 v.v. Parodą globoja LB Ne Yorko apygardos valdyba.

jasis renesansas ar kaip jis besivadins kitaip, turės daug praeities elementų. Žmogaus kūrybinių pastangų tęstinumas yra reikalingas geresnėms ir vertingesnėms vertybėms kurti. kuriomis žmogus ir per duoda savo egzistenciją užakcentuoja savo buvimą ateities kartoms.

E. Čekienė

NEW YORK

• Dail. Juozo Bagdono tapybos kūrinių paroda įvyks Brooklyne, New Yorke, Angelų Karalienės parapijos salėse š. m. birželio 6, 7 ir 8 dienomis. Parodoje dailininkas J. Bagdonas numato išstatyti apie 70 naujausių savo kūrinių atliktų aliejum, pastele ir tempera.

Parodą globoja LB New Yorko Apygardos Valdyba.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

MARTI IŠ QUEENSLANDO

S. PRANAITIS

Išlipęs iš laivo į Australijos žemyną aš nebuvau žemės, tačiau visu savimi jčiau, kad iš čia toliau aš niekur nekeliausiu, kad čia užsibaigs mano tremtis ir kad šitoje žemėje, ne kur kitur, atsiguls mano kaulai.

-- Užtenka bėgimų, praradimų ir nežinios, -- tariau savo žmonai ir sūnui aprodydamas savo užpirtą žemės sklypą, -- čia mūsų žemė, čia mūsų tėvynė, čia mūsų gyvenimas.

-- Pagaliau po daugelio metų esam vėlnamuose, -- pasakiau savo šeimai išsikrausčius į mano rankomis pastatytą namą, -- sveikinu visus sugrįžusius namo. -- Tuos žodžius pasakiau angliškai, nes tą kalbą norėdami greičiau išmokyti iš pat pradžių sutarėme tarpusavyje kalbėti tik angliškai. Iš pradžių buvo sunku, bet ilgainiui pripratome ir ji liko mūsų kalba. Ypač kai sūnus vedė ir mūsų namuose atsirado jo žmona Suzi, lietuviško žodžio nepasigesdavome nė vienas. Jo ir nereikėjo.

O metai ėjo nesustodami. Jie eidami nunešė į kapus ir mano žmoną. Kartu su ja palaidojau ir savęs didelę dalį. Ateitis liko nepaprastai trumpa -- tik kapas šalia jos. O namuose Suzi. Ties čia ir prasideda mano novelė.

Suzi yra kilusi iš Queenslando. Prie Aukšinio kranto prabėgo jos vaikystė. Ir tas atogrąžų kraštas taip įaugęs į jos kraują, į ją visą, kad kur buvus, kur nebuvus, mintyse ji vis grįžta į jį.

-- Kaip Queenslande, -- sako ji žiūrėdama kaip už lango pliaupia smarkus pavasario lietus.

-- Kaip Queenslande, -- dūsauja ji gėrėdamosi saulėlydžio giedra. Ir tas Queenslandas kiekvienam jos žingsnyje, kiekviename žody. Ilginiui ne

tik jos vyras, bet ir aš -- jo tėvas apie tą kraštą žinojome iš jos pasakojimų daugiau, negu apie Pietų Australiją, kurioje gyvenam.

-- Liaukis, -- jai vieną kartą supykęs tariau, -- atrodo, kad tas tavo Queenslandas yra ašis, ant kurios visas pasaulis sukasi. Gyveni čia ir užmiršk kur prieš tai esi buvusi. Prisiminimais soti nebūsi.

-- Argi tu savo Lietuvos taip niekad ir neprismeni? -- klausimu atsakė marti į mano priekaištus. -- Juk ten dabar ruduo ir maži vorai laukuose verpia šilkus. Argi neprisimeni Baltijos, kurios dugne šviečia gintarai, kaip koralai Queenslando pakrantėse?

-- Ne, neprisimenu, -- tariau, -- reikėjo sunkiai dirbti, taupyti, kurtis, nebuvo laiko prisiminimais gyventi. Bet iš kur tu apie Lietuvą tiek daug žinai? Juk ji ne Queenslande.

Pasirodo, ji skaito knygą apie Lietuvą. Iš bibliotekos parsinešusi. Vartom abu, žiūrindami paveikslus. O jai viskas įdomu. Klausimams nėra galo. Nejučiomis išitraukiau ir aš ir, pasakodamas jaučiu, kad kažkur mano krūtinėje atsiranda maža šilima, kuri staiga plečiasi, auga ir užlieja mane visą.

-- Senatvės sentimentalumas, -- teisinuosi pats prieš save, tačiau žinau, kad kartu su šilima kažkur iš gelmių iškyla užmiršta ir tolimama praeitis, žvelgia motinos akys ir už jų trispalvė plevėna gimtino miestelio vėjuje.

Nuolatinuose pokalbiuose su marčia sužinau, kad aš beturis pasakotojo gabumų. Mano jai piešiami Lietuvos vaizdai yra spalvingi ir reljefiški. Dažnai praleidžiame ištisus vakarus beekskursuodami po Lietuvos praeitį ir dabartį, po manopaties

prisiminimus. Marti Suzi yra rūpestinga klausytoja. Ji žavisi Lietuvos istorija, Lietuvos vaizdais ir žmonėmis ir tik retkarčiais nepamiršta įterpti:

-- Visai, kaip Queenslande.

Kartą, kalbant apie lietuvių kalbos senumą ir grožį, Suzi pasakė:

-- O kas bus, jei bolševikai išžudys lietuvius, kaip savo laiku išžudė vokiečiai prūsus, ir su jais kartu žus ir gražioji lietuvių kalba? Turime mes lietuviškai kalbėti, -- po valandėlės ji pridūrė, -- Mes turime tą kalbą išlaikyti gyvą savo šeimoje.

Ką į tai galėjau aš atsakyti, kuris tą turtą turėjau ir jau buvau beprarandęs?

Suzi pati susirado lietuviškų knygų. Pasirodo mūsų mieste kažkur veikia lietuviška mokykla, iš kurios ji gavo elementorių. Aš likau šeimos mokytoju. Sakau šeimos, nes iš mūsų pamokas vėliau išjungė ir mano sūnus. Suzi jį priprašė. Ir taip vakarais mūsų name skambėjo: ranka, rankos, rankai, ranka..., o užgesintame televizijos aparato ekrane atsispindėjo mūsų prie knygų palenktos galvos.

Atėjo mano vardo diena. Grįžęs iš miesto savo kambaryje radau įmerktų gladijolių puokštę ir sveikinimo atviruką. Jame Suzi lietuviškai rašė: -- Ačiū tau už tai, kad aš šiandien Lietuvą myliu nemažiau, kaip savo Queenslandą. Sveikinu vardo dieną.

Pirmą kartą po žmonos laidotuvių apsiverkiau. -- Mieloji marte, tu mane gražinai Lietuvai, ne aš tave, -- kugždėjo mano virpančios lūpos, o skruostais ritosi stambūs lašai.

-- Tik aš tau turiu būti dėkingas.

Suzi susirado lietuvių draugų, iš jų sužinojo, kad mūsų mieste lietuvių esama nemažai, kad jie čia turi savo salę, kurioje susirinkę pabendrauja, kur ruošia balius ir minėjimus. Kartą nutempė ten ir mudu su sūnum. Visiems patiko. Pradėjome daž-

(Nukelta į 6 psl.)

Dail. Vytautas Ogilvis su parodos globėjais. Stovi iš kairės: St. Butkaus Šaulių kuopos pirm. Vincas Tamošiūnas, dail. Vytautas Ogilvis ir Šaulių kuopos spaudos ir kultūros sekcijos pirm. Vladas Mingėla. J. Gaižiuočiū nuotrauka

VYTAUTO OGILVIO PARODĄ PRISIMINUS

Vytauto Ogilvio dailės paroda buvo surengta Detroito Lietuvių namuose nuo balandžio 20 iki 27 d.

Rengė Stasio Butkaus Šaulių kuopos Spaudos ir kultūros sekcija. Dailininkas Vytautas Ogilvis išstatė virš 45 paveikslų. Susidomėjimas šia realistinio pobūdžio paroda tikrai buvo neeilinis ir labai nedaug darbų teko dailininkui parsivežti namo. Žodžiu, kaip iš šios parodos matyti, Vytautas Ogilvis paliko kaip po gaisro. Tačiau jei taip įvyksta -- dailininkai tokios "nelaimės" nesibaido, tai jausa žymė kūrėjų.

Reikia išskirti dar vieną pagrindinę V. Ogilvio ypatybę, kadangi paveikslų pavadinimai buvo tikrai meniškai nusakyti. Šįkart buvo išvengta gramozdiškų tematikos nenusakantių pavadinimų. Štai pavyzdžiui: Vienkiemis Tėvynėje, Ežerėlio burtai, Banguoja, liuliuoja, Vasaros fantazija, Vidurinio idilija, Smėlėtas krantas, Šviesa girioje, Pavario svajonės ir t.t. Dažnai dailininkai visai nenori atkreipti dėmesio į šį svarbų ir prasminį

gą reiškinį dailėje. Mes žinome kaip daug vargsta rašytojai ir žurnalistai kol suranda tikslų ir gražų pavadinimą bei antraštę straipsniams bei knygoms. O ar dailininko kūrinys yra niekis, kad ant greitųjų prikabinti vardai dažnai gerą meninį darbą beveik degraduoja.

Detroito Šaulių spaudos ir kultūros sekcija išspausdino kuklią, bet tikrai skoningai paruoštą, neperkrautą, programą - katalogą. Be to, jame įdėta dail. Vytauto Ogilvio nuotrauka ir biografija. To labai reikėjo, nes ne visad kuklumas išsina dailininkui į naudą. Juo labiau, kad apie dail. Vytautą Ogilvį sunku rasti biografinių žinių net ir enciklopedijoje.

Vytautas Ogilvis gimęs Variniuose nepriklausomoje Lietuvoje. Dar gimnaziją lankydamas reiškėsi paišyboje ir išsiskirdavo iš savo mokslo draugų tarpo dėmesio vertomis meno formomis dailės kūryboje. Aišku, toji jo kūryba dar buvo pradžios kiško pobūdžio. Mėgo lietuviško peizažo auksą barstyti. Anuomet vartojo pastelę ir akvarelę. Šiuo

metu -- akriliką, pastelę ir daugiausia mėgsta aliejaus dažus.

Jaunasis dailininkas nerimo kelyje. Trūko pastovios koncentracijos ir ryžto. Mėgo dainuoti, vaidinti, piešti ir tapyti, o ypač mėgo dekoracijas tapyti. O gal tik reikėjo, nes tokiu žmonių anuomet labai trūko. Apskritai tariant buvo visad begaliniai judrus, energingas ir kūrybingas, bet vis nepakankamai pastovus: kailkda pritrūkdavo "neįdomioms" studijoms kantrybės. Ir taip atėjo nelauktas II Pas. karas. Priešų okupacijose sužlugę Nepriklausomos Lietuvos šviesieji valstybės rūmai. 1944 m. Vytautas atsikūrė Vokietijoje, taip kaip ir visi mūsų pabėgėliai. Ir ten, kada tik ramybės siluetai jį pasiekdavo, noras kurti ir kilti, "būti dailininku" buvo didelis. Šioji idėja vis buvo gyva ir negalėjo numirti. Pabaltiečių stovyklose vis tapė, vaidino ir dainavo. Tačiau didžiausias Vytauto dėmesys vis dėlto buvo nukreiptas į dailę. Vėl dažnai jam tekdavo dekoracijas vaidinimams paruošti -- nutapyti. Anuomet studijavo ir tapė kartu su vokiečių dailininkais, o ypač su dail. Česlovu Janušu. Nepaprastai mėgo meno muziejus. Mokėsi iš knygų ir iš gyvenimo; gilinosi į paveikslų restauravimo meną. Domėjosi viskuo ir visur: rastuosius deimantukus krovė į savo dvasios meninį lobyną. Jis žinojo, kad dailininku, iškilu menininku nelengva tapti. Daugis pasiekė garso tik po mirties, o kitiems ir mirtis nieko nepadedada...

1950 m. atvyko į JAV ir nedelsdamas pradėjo studijuoti Cas Technical School Detroit. Ypačiai daug dirbo kaligrafijos "Lettering" srityje. Po įvairių pasitikių, bandymų ir ryžtingų darbų, pagaliau pastoviai įsitvirtino Hudson prekybos bendrovėje, kur kaip dailininkas ir šiandien dirba dekoratyvinio ir restauracijos meno srityse. Žodžiu, iš dailės meno duoną kasdieninę valgo, šeimą išlaiko, ir yra profesionalinis dailininkas. Privai

TAS 'KAS PANAŠAUS ALGIMANTUI' YRA...

Paskelbus šiuos metus mokslo ir šeimos metais, periodinėse spaudoje skaitome gana apščiiai straipsnių tais reikalais. Yra pagrįsto susirūpinimo dėl stokos veiklų, patrauklių jaunimui, veiklų, kurie jau nojoje kartoje žadintų karžygiškumą. Visi žinome, kad Lietuvai nepriklausomybės niekas nepadovanos: laisvė ir nepriklausomybė igyjama bekovojuant visais įmanomais būdais. Tai kovai yra reikšmingas ir karžygiškumas.

Dirvos balandžio 4 d. laidoje, straipsnyje "šis bei tas" autorius prime na spaudoje per eilę metų balsus, šaukiančius: "duokit ką nors panašaus į Pietario "Algimantą". Šis priminimas suteikė progą sustoti ties panašiu veikalu K. S. Karpiaus "Merūnas".

"Merūnas" apima ankstyvesnį istorijos laikotarpį nei "Algimantas". Tas laikotarpis, tai vikingų -- jūrų bastūnų laikai tarp 800-860 m. Tuometiniai

lietuviai žemdirbiai gyvenę prie Baltijos vandenų, sumaniai ir narsiai šimtmečius kariau su vikingų karaliais. Nežiūrint į vikingų - normanų atkaklias pastangas puldinėti, plėsti ir užkariauti, lietuvių neišveikė ir nepaliko juose savo pėdsakų.

"Merūną" išspausdino Dirva 1934 m. apie 440 puslapių knyga.

Knyga pasiekė ir Lietuvą, nors ir negausiu skaičiumi. Skaitytojų ji buvo sutikta su dideliu palankumu ir susidomėjimu. Likusias Amerikoje neišplatintas knygas Lietuvos Švietimo Ministerija visas nupirko mokyklų bibliotekoms.

Rašydamas šį istorinį romaną autorius turėjo gerą talką. Skuodoprelatas J. Žadeikis jam teikė medžiagą ir nuotraukas Apuolės pilakalnio ir jo kasinėjimų.

Taip pat gausiai aprūpino medžiaga ir patsai kasinėjimų organizatorius ir vykdytojas archeologas gener. V. Nagevičius. Be to autorius asmeniškai naudojosi lengvai prieinama medžiaga šiame krašte. Greta to pats autorius, vykdamas į Lietuvą dviem atvejais, asmeniškai susipažino su Danija, Norvegija, Švedija ir Baltijos jūra.

Taigi tas "kas nors panašaus" į Pietario "Algimantą" yra mūsų literatūroje. Reikia tik pasiimti patikslinti kalbą ir su autoriaus talka išleisti "Merūno" antrą laidą.

Dr. Pietario "Algimantas", K.S. Karpiaus "Merūnas" ir keli kiti jo istoriniai kūriniai bus ilgiems laikams karžygiškumo žadintojais jaunimui.

M. Karaša

"Man geriausiai patinka runkelių rasalas"

Montrealio prancūzų knygų leidykla "Les Editions de L'Homme" ką tik išleido lietuvių Aloyzo Stankevičiaus (prancūziškai rašosi: Alain Stanké) parašytą knygą: "J'aime encore mieux le jus de betteraves!" (Man geriausiai patinka runkelių rasalas), kurioje jis aprašinėja jo, kaip tada jauno berniuko, patekusio 1945 metais į Wurzburgo, Vokietijoje, DP stovyklą nuotykius. Kartu įtrauktas ir jo brolis Liudas Stankevičius, dabartinis Montrealio lietuvių radijo valandos vedėjas. Knyga parduvinėjama po 2,50 dolerio.

Prancūzų Montrealio dienraščio "La Presse" 1969 m. gegužės 10 dienro sekmdieninis priedas "Perspectives" išidėjo iš tos naujai išesios knygos ilgesneiliustruotą ištrauką, o redakcija nuo savės pridėjo maždaug tokio turiniopaiškinimą:

"Visi Quebec'o žmonės gerai pažįsta žurnalistą ir leidėją Alain Stanké. Tačiau, kas mažiausiai apie jį žinoma, yra tai, kad jis gimė Lietuvoje 1934 m. birželio 11 d. ir kad jo tikras vardas yra Aloyzas Vitas Stankevičius. Įsikūres Montrealyje nuo

1951 m., jis yra Kanados pilietis ir keturių vaikučių tėvas.

Prasidedant II-am Pasauliniam karui, Stankė gyveno Kaune, tuometinėje Lietuvos sostinėje. Jo tėvas ten buvo valstybinio radijo stoties direktorius. Rusai išiveržė į jo kraštą 1940 m. birželio 14 d. Tai buvo pirmoji krašto okupacija, kada atvyko laukinės mongolų gaujos. Netrukus po to vokiečiai išiveržė įsi mažą baltų kraštą ir vėl jį godžiai okupavo.

Savo ruožtu vokiečiai vėl uždėjo geležinikumę ant lietuvių tautos. Stankevičiaus šeima buvo išvežta į Vokietiją. Tai buvo Wurzburg, Bavarijoje, kad vienuolika metų Aloyzas sulaukė ten ateinančių amerikiečių. Karui pasibaigus, visa šeima išvyko į Paryžių, kur ir išbuvo iki 1951 metų, kada atvyko į Kanadą.

Praeitais metais Alain Stanké lankėsi Europoje, kartu užsukdamas ir į Wurzburgą, kad dar kartą prisimintų ir pergyventų buvusius žiaurius laikus ir begalinį košmarą. Sugrįžęs jis parašė knygą "J'aime encore mieux le jus de betteraves", kurią ir išleido "Les Editions de L'Homme", kuri vėliau Paryžiuje bus išleista atskira laida.

Reikia pastebėti, kad Aloyzas Stankevičius pernai, kada lankėsi Europoje, buvo pats pirmutinis lietuvis žurnalistas, aplankęs ką tik sovietų okupuotą Čekoslovakiją. Savo kelionės išpūdzius į Čekoslovakiją jis tada plačiai aprašė šiame pat prancūzų dienraštyje, o Montrealio "Nepriklausoma Lietuva" vėliau išidėjo jų vertimą.

-ab

MARTI IŠ QUEENSLANDO

(Atkelta iš 5 psl.)

niau lankyti. O lietuviškai ji kalbėjo daug laisviau už mano sūnų.

Artėjo Vasario 16-ta. Nepriklausomybės šventę lietuviai ruošėsi ypatingai iškilmingai paminėti. Šventės programoje turėjo dalyvauti ir Suzi. Aš jau senai savo rūbų spintoje slėpiau pakietą, kuri tapo ga norėjų padovanoti savo marčiai. Jame buvo lietuviški tautiniai rūbai.

-- Ach, -- sušuko ji išpakavusi dovaną, -- Perdidelė dovana, tėve, be to, aš nesu verta jos. Juk aš ne lietuviė...

-- Suzi, -- tariau, -- tu esi lietuviškesnė už daugelį lietuvių. Jeigu ne tu, aš, turbūt, niekada nebūčiau prisiminęs esąs lieuvius. Nekalbėk, marte, tie rūbai tau daug geriau tiks, negu toms, kurios jais puošiasi net savo tikrų vaikų lietuviškai kalbėti neįsmokinusios. Argi lietuviškumas gyvenime nėra brangesnis už lietuvių metrikuose? Tikėk, Suzi, tu tų rūbų labiausiai verta.

Ji išbučiavo mano senus veidus ir aš buvau laimingas matydamas šventės minėjime Suzi skraidančią savo marguose drabužiuose tarp kitų lietuvių.

Suzi laukėsi šeimos. Naujagimio kraitį ji ruošė labai rūpestingai ir prie jų derino mėlynus ir ružavus kaspinus. Kartą vakare ji man tarė:

-- Sutarėm abu su vyru, kad jei gims berniukas, tai pakrikštysim Queenslandu, o jei mergaitė -- Lietuva.

Keisti vardai, bet negi mano vaikai -- tegu žinosi.

Marčiai išvykus ligoninėn abu su sūnum pajutova, kaip ji mums yra reikalinga ir brangi. Nekantraudami laukėm naujienų.

Vieną vakarą aplankęs Suzi sūnus grįžo spinduliuojantis.

-- Kas? -- paklausiau.

-- Lietuva, tėve. Lietuva gimė. Sveria tiek tai svarų.

-- O kaip Suzi?

-- Puikiai jaučiasi. Tikra lietuviė.

Ties čia mano novelė ir baigiasi. Kam novelė, o kam gyvenimas. Kam pabaiga, o kam pradžia. Rytoj nueisiu ligoninėn marčios aplankyti ir aš.

(Tėviškes Aidai)

Vytautas Ogilvis

Vienkiemis tėvynėje (aliejus).

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

MIRĖ DAILININKAS KAZIMIERAS ŽILINSKAS

Clevelande gegužės 31 d. staiga nuo širdies smūgio mirė dailininkas Kazimieras Žilinskas, aktyviai dalyvavęs lietuvių visuomeniniame gyvenime.

Atsisveikinimas su velioniu įvyko pirmadienį, birželio 1 d. Jakubs and Son laidotuvių namuose. Antradienį po pamaldų šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, gausaus lietuvių būrio buvo palydėtas į Visų Sielų kapines.

Velionis paliko žmoną Mariją, dukrą Ireną, žentą Andrių Kuprevičių ir artimuosius dideliame liūdesy. Dėl jo staigios mirties liūdi ir Clevelando lietuviai, su kuriais jis gražiai sugyveno.

• Vincė Leskaitienė, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė, šią savaitę dalyvauja Clevelande vykstančioje General Federation of Women's Clubs 78-me metiniame kongrese.

VYSK. M. VALANČIAUS LITUANISTINĖ MOKYKLA UŽBAIGĖ XX-SIUS MOKSLO METUS

Gegužės 24 d. kun. Žemaitis atnašavo šv. Mišias, kuriose moksleiviai dalyvavo organizuotai su mokyklos vėliava. Po pamaldų salėje įvyko atsisveikinimas su moksleiviais. Mokytojų tarybos sekretorė Ona Žilinskienė perskaitė mokslo metų apžvalgą. Mokyklos vedėjas Pr. Joga skatino moksleivius dalyvauti vasaros stovyklose ir čia pagilinti savo lietuviškas žinias.

JAV LB I-sios apylinkės pirmininkas Feliksas Eidimtas valdybos vardu apdovanojo pažangiuosius moksleivius. Audovanoči Kristina Kuprevičiūtė ir Jonas Bankaitis (I sk.), Mirga Bankaitytė ir Algis Gobis (II sk.), Sigutė Lenkauskaitė, Jolanda Blumentalė ir Jonas Alšėnas (III sk.), Jaunutis Banionis ir Edvardas Blumentalis (IV sk.), Jūlytė Jogaitė, Nora Kazlauskaitė ir Jolanda Mickevičiūtė (V sk.), Danutė Bankaitytė, Jūra Banionytė ir Danutė Januškytė (VI sk.), Viktorija Jogaitė, Rūta Giedraitytė, Nijolė Mainelytė, Daiva Marcinkevičiūtė ir Laima Švarcaitė (VII sk.), Ramunė Banio-

LB Clevelando II apylinkės naujoji valdyba. Sėdi iš kairės: D. Staniškis, K. Žiedonis, O. Jokūbaitienė, J. Žilionis. Stovi: V. Mariūnas, V. Čyvas ir P. Balčiūnas. J. Garlos nuotrauka

nytė, Saulė Kazėnaitė ir Viktorė Lenkauskaitė (VIII sk.), Živilė Kliorytė (IX sk.), Jurgis Joga (X sk.), Ramūnas Švarcas (XI sk.). Tėvų Komiteto pirmininkas įteikė atestatus šiais metais baigusiems VIII-jį skyrių: Ramunei Banionytei, Vidai Gaižutytei, Saulei Kazėnaitėi, Viktorėi Lenkauskaitėi, Reginai Matulevičiūtei, Alvydai Narbutaičiui, Ramonai Sniečkutei, Birutei Šontaitėi. Atsisveikinimas baigtas Tautos Himnu.

Gegužės 25 įvyko jubiliejinis koncertas. Prieš koncertą Pr. Joga trumpai prisiminė mokyklos įnašą per 20 metų į Clevelando lietuvišką gyvenimą. Taip pat trumpai priminė bendruomenei ko mokykla laukia iš jos. Dr. Adolfas Damušis, vienas pirmųjų mokyklos organizatorių, įteikė XII skyrių atestatus Jūrai Blynaitėi, Vidai Čyvaitei, Onai Kliorytei, Eglei Žygaitei, JAV LB I-sios apylinkės valdybos pirmininkas F. Eidimtas visas abiturientes apdovanojo vertingomis lietuviškomis dovanomis. Taip pat apdovanojo Viktorę Jogaitę už gražų atsisveikinimo žodį aštunto skyriaus abiturientams.

JAV LB švietimo Tarybos mokyklų inspektorius Stasys Rudys įteikė pažymėjimus mokytojams ir Tėvų Komiteto narėms Matulevičiūnei, Mainelienei, Nagėvičiūnei, Neimanieni, kurios išdirbo po šešerius metus.

Po oficialios dalies sekė koncertas. Solistė Elena Blandytė akompanuojant Olga Radosavijevic padainavo septynias lietuvių kompozitorių dainas ir meniškai perteikė Vytauto Tamulaičio apysaką "Sugrįžimas". Milda Alkaitytė pianu pritariant Daliai Sakai-

Medicinos studentas Raimundas Balsys su kolumbičium ant Amazonės upės kranto. Raimundo tėvai -- dr. Petras ir ponė Balsevičiai gyvena Akron, Ohio.

tei pasmuikavo. Vytautas Puškorius vykusiai paskambino pianinu viena iš F. Schubert kūrinų. Vyresniųjų skyrių moksleiviai pašoko Klumpakojį ir Šustą. Kanklių orkestras užbaigė koncertą paskambindamas eilę lietuviškos muzikos kūrinių.

Po koncerto sekė kuklios vaišės buvusiems mokyklos vedėjams ir tėvų komiteto pirmininkams. Jaunimas turėjo progos pasišokti grojant labai puikiam Eugenijaus Svidersko orkestrui.

Koncertas buvo rengtas tikintis, kad į jį atsilankys dauguma buvusių moksleivių ir mokytojų. Jei paskutinieji atsilankė, tai buvusių moksleivių visai nedaug buvo salėje. Nejaugi nebesidomima savo buvusia mokykla? (P)

• Palik Ašaras Maskvoje, anglų kalbos originalo šešta laida baigiama išparduoti ir Lippincott leidykla nutarė daugiau naujų laidų nebeleisti.

Dirva dar turi apie 50 anglų kalba egzempliorių. Lei-

dykla yra pardavusi virš 80,000 egzempliorių.

Ispanų kalboje buvo parduota apie 160,000 egzempliorių, pigios knygos formoje. Portugalų kalboje išparduota laida apie 5000 egzempliorių. Lietuvių kalboje Vilties Draugijos išleista laida irgi beveik išparduota. Mažesni pasisekimą knyga turėjo Vokietijoje, nors ir susilaukė palankiausių kritikų. Nežinomas knygos pasisekimas dviejose kalbose Indijoje.

Latvių rašytojas Emilis Skujenieks miręs prieš kelius metus Clevelande, buvo pradėjęs versti knygą į latvių kalbą.

Idomu, kad New Yorke gyvenanti rusė intelektualė, pasitraukusi iš Rusijos laike II-jo Pas. karo, Olga T. yra pilnai išvertusi knygą į rusų kalbą, bet kol kas negali rasti leidėjo.

Apytikriai skaičiuojama, kad visomis kalbomis "Palik ašaras Maskvoje" yra perskaitę virš vieno milijono žmonių. Amerikos bibliotekose ji yra gyvai skaitoma.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Gera proga šiuo metu yra sutaupyti ant Jūsų mokamų namų (Homeowners) bei automobilių premijų. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

CUSTODIAN—(COUPLE) ONLY PART-TIME

Must be over 55 or near retirement own Apt. & Utilities. 10 suite Apts. Noble Rd.—Heights—Area ref. Nice suite. Garage.

Call 382-9540

(43-47)

HOUSEKEEPERS
HOUSE MEN
FIRST COOK
SECOND COOK

Good working conditions, fringe benefits. Apply in person.

HOSPITALITY
MOTOR INN

IS 90, ROUTE 91
WILLOUGHBY, O.
An Equal Opportunity Employer

(42-45)

PARENGIMAI CLEVELANDE

BIRŽELIO 8 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas. Reng. lit. mokykla.

BIRŽELIO 8 D. -- Jaunimo Maldos Diena Naujojo Parapijoje.

BIRŽELIO 13-15 D. dailininko Antano Petrikonio paroda Čiurlionio namuose, Rengia LB abi apylinkės.

BIRŽELIO 29 D. Lietuviams Budžiams Remti valdybos ruošiamą gegužinį p. Mačių sodyboje, prie Naujojo parapijos.

RUGSĖJO 27 D. Dirvos spaudos balius.

SPALIO 5 D. Madų paroda, Rengia Korp! Giedra.

SPALIO 25 D. Lithuanian Village Bendrovės metinis balius - koncertas.

* SPALIO 26 D. Bruno Markaičio koncertas Naujojo parapijos salėje.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

WOMEN—Cleaning help to work in our Apartment Buildings in Euclid and East Cleveland Area. Pleasant working conditions, good hourly rate. Call 216-261-7000 for an appointment and interview. (43-49)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
WELDER-BURNERS
\$3.91 PER HOUR*
MACHINE OPERATORS
\$3.81 PER HOUR*
MACHINISTS
\$4.01 PER HOUR*

*Starting wage 10c less, maximum after 60 work days, 9 paid holidays, paid vacation, Blue Cross-Blue Shield, \$5,000 Life and \$100 week sickness-accident insurance. 17½c night shift premium.

Foundry Flask & Equip. Co.
456 E. Cady St. Northville, Mich.
Applications taken
8 a.m.-5 p.m. daily

(40-46)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaiduojamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

THE UNIVERSITY SCHOOL

COLLEGE PREPARATORY 1969 SUMMER SCHOOL

TWO 6-WEEK SESSIONS beginning
JUNE 16 and 23 and JULY 28

CREDIT OR ENRICHMENT COURSES

Individual
Instruction
Exclusively—
One Student
Only
Per Class

HIGH SCHOOL OR POST GRADUATE STUDY

For Information, Write or Call L. McClure Lanning, Headmaster

5711 Howe St., Pittsburgh, Pa. 15283

412 361-7182

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Clevelando Vysk. M. Valančiaus III skyriaus mokiniai su mokytoja Dalia Orantaitė, kuri jiems pasakoja apie gintaro kraštą Lietuvą, demonstruodama savo gintaro kartiną gautą "Miss Lithuania" išrinkimo proga. Iš kairės: V. Paltūnas, D. Walsh, J. Blumentalė, E. Walsh, mokytoja D. Orantaitė, A. Joga, P. Paltūnas, S. Lenkauskaitė, J. Alšėnas, D. Puškoraitė, Trūksta S. Mrozinskio.

V. Plodžinskio nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIRĖ VIKTORAS KAPOČIUS

Keletą metų sirgęs širdies liga, gegužės 27 d. anksti rytą Bostone mirė Viktoras Kapočius, teišgyvenęs apie 45 savo gyvenimo metus.

Velionis buvo Lietuvių Enciklopedijos leidėjo Juozo Kapočiaus jauniausias brolis, ofseto spausdinimo technikos specialistas, tad, kai buvo leidžiama Lietuvių Enciklopedija, spaustuvėje savo broliui leidėjui jis buvo lyg dešinioji ranka. Iš tikro daugumos L. E. tomų foto nuotraukos ir ofseto matricos yra velionio Viktoro Kapočiaus darbas.

Mirdamas pačioj metų stiprybėj, jis paliko našlę Margaritą, darželinio amžiaus sūnų Jonuką, brolių Juozą su šeima ir kitus artimuosius.

Kai miršta vienas ar kitas vyresnio amžiaus tau-

tietis, jau atsiranda nejaunikus tarpas mūsų gretose, kai miršta toks jaunas ir neseniai buvęs toks energingas vyras — būties ir nebūties šiurpumas atsiveria visu nuogumu. Velioniui Vikt. Kapočiui tegu būna lengva Amerikos žemė, o jo žmonai, sūnui Jonui, broliui Juozui su šeima ir kitiems giminėms bei artimiesiems — draugų ir pažįstamų nuoširdžiausia užuojauta.

• Birželio įvykių minėjimuose priimtuosius nutarimus Vlikas prašo siųsti kraštų vyriausybėms, parlamentarams ir dėti pastangų, kad būtų įdėti vietinėje spaudoje.

• VLIKO pirmininkas dr. J. K. Valiūnas gegužės 23 d. lankėsi Washingtone ir Lietuvos atstovybėje drauge su p. J. Kajecku ir dr. St. Bačkiau peržiūrėjo Kongreso Bibliotekoje surinktus do-

kumentus, rodančius Sovietų Sąjungos agresiją prieš Lietuvą. Su šiais dokumentais buvo supažindinta ir VLIKO Valdyba jos posėdyje gegužės 28 d. Dabar atliekami paruošiamieji darbai dokumentus išleisti atskiru leidiniu.

VILTIES ŠIMTININKAS

Jonas L. Kasmauskas, iš Bostono priemiesčio Dorchester, ilgametis Dirvos skaitytojas, tautinis darbuotojas, jau 86 metų amžiaus, nesirengdamas važiuoti į New Yorko seimą, dalį kelionei skirtų pinigų \$20, prisiuntė papildymui savo įnašo Viltyje, tapdamas šimtininku su kaupu — \$110.

Kasmauskas dalyvavo A. L. Tautinės Sąjungos steigiamajame seime 1949 metais, įsteigė ALTS skyrių Bostone, buvo jo pirmininku; dabar garbės pirmininkas; už nuopelnus ir už gausią paramą skyriui ir jo tautiniams namams prideramai tuose namuose pagerbtas.

Iš senesnių laikų Kasmauskas buvo darbuotojas,

gynėjas tautinės srovės reikalų ir delegatas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimuose.

• Amerikos Lietuvių Montessori Draugijos metiniame susirinkime, įvykusiame Vaikų Nameliuose, Chicagoje, 2743 W. 69th St., gegužės 8 d., į draugijos direktorius buvo išrinkti Nikolė Mackevičienė, Aušra Saulienė ir Leonas Narbutis. Šių direktorių, kadencijos tęsis tris metus ir dirbs su patyrusiais direktoriais: Irena Kriaučeliūniene, Ramune Bartuškiene, Vytautu Germanu, Dalia Dundziliene, Rita Šadauskiene ir Joana Grybauskiene.

• Antras Kaimas, Chicago publikai pageidaujant, pakartos savo ketvirtąjį originalų pasirodymą dar du kartus, birželio mėn. 6 ir 1-to dienomis. Užteks aktualijų tiek genijams, tiek poetams, tiek "kaimiško" humoro mylėtojams. Vieta: Play House, 2515 W. 69th St., Marquette Parkas. Laikas: apie 8 val. vak. Rezervacijos: (būtinai) skambinant N. Stakauskienei PR 8-6804.

Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje rėmėjai

J. GRYBAUSKAS, ST. ANTHONY SAVINGS Bendrovės, Cicero, Ill., direktorius, nuoširdus lietuviškų reikalų rėmėjas, paaukojo šimtinę ir L. Tautinių namų Fondui Chicagoje, Džiugu pastebėti, kad J. Grybauskas, čia gimęs lietuvis, kalba švaria lietuvių kalba ir jo darbo kambarį įstaigoje puošia Lietuvos valstybės ženklas -- Vytis ir lietuvių tautodailės dirbinėliai.

Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje metiniame susirinkime į narių eiles įsijungė:

B. B. Kasakaičiai \$1000.00 (Buvo \$1000.00)
J. Grigaitis 100.00
J. Adomaitis 100.00
E. Čižinauskas 100.00
A. Rėklaitis 100.00 (Buvo \$100.00)
V. Butkus 100.00 (Įamžinti a. a. Vincą Malinauską)
A. R. Karlove 200.00
A. Kumskis 100.00
S. Rudokienė 200.00

(Įamžinti a. a. dr. Antaną Rudoką)
J. Rastenis 200.00
A. Lietuvininkas 200.00
E. Bumelienė 1000.00 (Įamžinti a. a. dr. Steponą Stankų)
A. Lauraitis 100.00
J. Čivylis 400.00 (Buvo \$100.00)
V. Petrašiūnas 100.00
S. Jokubauskas 100.00
J. Lukas 100.00
Br. Tiškus 100.00
J. Leščinskas 200.00
J. Vinciušas 100.00 (Buvo \$100.00)
E. Masiulis 100.00
V. Donis 100.00 (Buvo \$100.00)
J. Jasaitis 100.00
K. Algenis 100.00
Dr. J. A. Ramonas 100.00
S. Kuzmickas 100.00
I. Vebrienė 100.00
A. Vengris 100.00
L. Juodikis 100.00
R. M. Staniūnas 100.00
V. Lenkevičienė 100.00
S. Paulius 500.00 (Buvo \$500.00)
B. Juškus 100.00

• Vietoje vainiko ant a. a. Petronėlės Vaitkienės kapo Albertas ir Bronė Kremeriai paskyrė auką \$25.00 Lietuvių Tautiniams Namams — už kurią namų Valdyba nuoširdžiai dėkoja.

• Lietuvių Tautinius Namus Chicagoje remia ir gyvantieji už Chicagos ribų. Iki šiol į narių eiles yra įsijungę:

K. Karpis \$600.00 iš Cleveland, Ohio
V. Gedgaudas 100.00 iš Cleveland, Ohio
H. Knutas 100.00 iš Los Angeles, Calif.
B. Tiškus 100.00 iš East St. Louis, Ill.
K. Algenis 100.00 iš Brooklyn, N. Y.

Tai pirmosios kregždės parėmusios Lietuvių Tautinius Namus — prašome ir kitus jų pavyzdžiu pasekti. Visiems nuoširdus ačiū.

Lietuvių Tautinių Namų Valdyba

DAINAVOS MERGAIČIŲ STOVYKLA

Stovyklos pasisekimai priklauso nuo Jūsų. Stovyklai reikalinga Jūsų šypsena, atvira širdis, ir entuziastingas noras dainuoti ir džiaugtis gyvenimu. Jei Jūs esate tarp 7 ir 16 m. amžiaus, kviečiame Jus į mūsų didelę mergaičių šeimą Dainavoj nuo liepos 20 iki rugpiučio 3 d. Bus proga tęsti prasidėjusias draugystes ir kurti naujas. Kartu dainuosim, šoksime, vaidinsim, sportuosime, kursime, ir melsimės po saulėtum dangum.

Dėl platesnės informacijos ir registracijos kreipkitės (iki birželio 10 d.): Dai-

Skaityk ir platink DIRVĄ

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti:

S. V. STARAS — IMPORTER, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604

Dailininkui KAZIMIERUI ŽILINSKUI

mirus, žmonai MARIJAI, dukrai IRENAI, broliui PETRUI ir kitiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą

Lietuviai Budžiai
ir
Lietuviams Budžiams Remti
Valdyba

Skautininkui

KAZIMIERUI ŽILINSKUI

mirus, jo žmonai dr. MARIJAI ŽILINSKIENEI, dukrai IRENAI su šeima, broliui PETRUI su žmona ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Akademikų Skaučių
"Šatrijos Raganos" Draugovė

A + A

KAZIMIERUI ŽILINSKUI

mirus, mūsų brangiems bičiuliams: žmonai MARIJAI, dukrai IRENAI, žentui ANDRIUI ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir liūdime drauge su Jumis,

Birutė, Antanas, Živilė ir Sigitas
Novickiai

Dailininkui KAZIMIERUI ŽILINSKUI

mirus, žmonai MARIJAI, dukrai IRENAI, broliui PETRUI ir kitiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą

Dr. K. Pautienis ir šeima

TOMUI TREČIOKUI

Kanadoje netikėtai mirus, jo šeimą, brolius ALBINĄ, KAZĮ ir ANDRIŲ, jų šeimas, gimines ir artimuosius labai širdingai užjaučiame ir kartu liūdime

Skirmantai ir Liaudanskai

POVILUI KRAUCHUNUI

mirus, jo žmonai ELZBIETAI, broliui KAZIUI ir PETRUI ir visai šeimai reiškiamo gilią užuojautą liūdesio valandoje

A. L. T. S-gos Chicagos Skyrius

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjun-

gos ir Vilties Draugijos nariui

VIKTORUI KAPOČIUI

mirus, jo žmonai MARGARITAI, sūnui JONUKUI ir broliui JUOZUI su šeima reiškiamo gilią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

ALT Sąjungos nariui

A. A.

VIKTORUI KAPOČIUI

mirus, jo šeimai, broliui JUOZUI ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Bostono Skyrius

A + A

VIKTORUI KAPOČIUI

mirus, jo šeimą, žmoną MARGARITĄ, sūnų JONUKĄ, brolių JUOZĄ KAPOČIŲ su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Kubiliūnų šeima